

L'obra pictòrica com element decoratiu, sumptuari i devocionari a les llars medievals mallorquines, en el transit a la Modernitat.

JAUME SASTRE MOLL¹

La majoria dels objectes artístics medievals estudiats pels investigadors solen procedir de les sagristies de les esglésies i dels claustres dels convents religiosos, centres que han guardat, per la seva pròpia idiosincràcia, nombrosos estris de culte i d'aixovar domèstics que, per haver sofert pocs canvis, han persistit, generació rera generació, com un llegat patrimonial únic i testimonial.

Però no succeeix el mateix amb els objectes que decoraven les llars familiars baix medievals. L'inevitable deterior del seu contingut moble per l'ús i els continuats canvis en la decoració interna de la casa, feien desaparèixer la majoria dels objectes més antics i vells, que eren substituïts per altres més nous i d'acord amb el gust decoratiu i sumptuari del moment. Aquest lògic procés evolutiu ha malmés gran quantitat d'obres d'art, aleshores irrecuperables, que tans sols podem imaginar-les pels pocs exemples que avui resten exposats a les sales dels museus.

Així doncs, les peces artístiques que avui es guarden i que són subceptibles d'un estudi directe, són aquelles que en el seu moment ja gaudien d'una estima, ja fos pel seu alt valor material o per la seva acurada factura; les demés, les més austeres i senzilles, no han resistit el pas del temps i s'han perdut.

Aleshores, l'únic rastre que queda de la decoració mobiliar i sumptuària existent a les cases medievals són els pocs milers d'inventaris, inserits en els protocols notariais, els quals, malgrat la simpleza en la redacció i la parquetat contextual que els caracteritza, permeten recompondre la disposició espacial del seu mobiliari, conèixer la riquesa material existent en les estances i les peces sumptuàries més rellevants de l'immoble.

Però s'ha de partir d'un principi bàsic: el contingut material de la majoria de les cases medievals no era isocrònic. El primogènit, a la mort del pare, solia heretar el nucli material de la casa, però poc després de l'òbit, el nou amo feia subhastar una part dels objectes existents per pagar als creditors, per retornar en diners el dot i l'escreix a la viuda que insistentment el reclamava i poder complir les darreres voluntats i mandes pies del finat. Després, anava adquirint aquells mobles i elements decoratius que palien la seva categoria social, així com la seva posició econòmica dintre la societat on es desenvolupava.

Els habitants de la Ciutat de Mallorca, a les acaballes del segle XV, eren donats a comprar objectes dels encants, sobretot llibres, robes de vestir, mobles, pintures, aixovar de cuina ... procedents de la renovació d'altres cases, de manera que, la barreja decorativa en la majoria dels albergs baixmedievals és una constant que es reflecteix en els inventaris. A la mort de l'amo la situació es repetia, de manera que el contingut de la casa sofria una nova remodelació, segons les disponibilitats del següent propietari.

---

¹ Professor de la UIB.

Amb tot, els inventaris esdevenen com una narració abreujada, però fidel, de la distribució i contingut de la casa; i, aleshores, són indispensables per intuir l'ambient familiar i social de les persones que hi vivien, permeten descobrir el paper que jugaren cadascuna d'elles dintre d'aquell àmbit i el treball que desenvolupaven.

La mostra documental

D'acord amb aquestes pautes i conscients dels canvis que es podrien experimentar en un llarg període de temps, la nostra recerca s'ha centrat en l'anàlisi de 190 inventaris d'altres tantes cases ciutadanes, compresos dins un període de 70 anys (1450-1520), i localitzables en els protocols dels notaris Bernat Contestí (1449-1469), Jordi Ramon (1475-1526), Martí Terrers (1471-1509) i Joan Porquer (1470-1537).

Hem d'assenyalar que s'han inclòs tots els inventaris existents en els seus protocols, menys aquells manats per les viudes no propietàries dels immobles i que tan sols manifestaren els béns de la seva dot.

L'elecció d'aquest quatre notaris no és casual. Amb la seva elecció es pretén que els inventaris de les cases estudiades fossin compresos principalment entre 1450 i 1520, amb la finalitat de detectar els canvis temàtics i sumptuaris que es produïren a l'interior de les cases de Ciutat de Mallorca en el trànsit dels segle XV al segle XVI, fixant com a data de separació l'any 1500, i que a la mostra intervinguessin un percentatge significatiu de les persones que en aquell moment configuraven els diferents estaments socials ciutadans.

De fet, el contingut dels protocols de Bernat Contestí permet definir-lo com un notari plenament baix-medieval, ja que la seva actuació abarca un període de 20 anys, entre 1449 i 1469, en el decurs dels quals es totalitzen 42 inventaris.

Aquestes 42 persones eren: menestrals 21; ciutadans 7; mercaders 11; no apareix cap cavaller; i tan sols 1 era religiós; sense especificar el seu estatus social, n'hi ha dos.

De tots els, 8 no tenen cap tipus de pintura ni tela decorada.

Els inventaris extrets del notari Jordi Ramon abarquen uns cinquanta anys, de 1475 a 1526, amb un total de 58 inventaris, dels quals sols farem intervenir 51 d'ells en el present estudi.

1475-1499	35 inventaris
1500-1520	16 inventaris
1521-1526	7 inventaris

La professió desenvolupada pels 51 individus que configuren la mostra és semblant a l'anterior: 16 són menestrals, 8 ciutadans, 10 mercaders, 1 cavaller, 1 religiós, i dels altres 15 no coneixem la seva activitat. De tots ells, 6 no tenen cap pintura ni drap pintat.

Dels protocols del notari Martí Terrers hem extret 65 inventaris, compresos entre els anys 1471-1509, dels quals 39 corresponen al període 1471-1499, i els altres 26 entre 1500-1509.

L'estatus social de tots ells era aquest: 29 eren menestrals; 17 ciutadans; 4 eren mercaders; 9 cavallers i 2 religiosos. Dels altres 4 desconeixem la seva activitat socio-professional. De tots ells, 11 individus no tenien peces decorades amb pintures.

Del notari Joan Porquer (1470-1537) hem revisat 41 inventaris, que es distribueixen d'aquesta manera:

1464-1499	13 individus
1500-1520	19 individus

1521-1526

9 individus

De tots ells, hem escollit els 32 inventaris compresos entre 1464 i 1520, l'estatus social dels propietaris era: 5 menestrals, 11 ciutadans; 3 mercaders, 4 cavallers i 3 eclesiàstics. Dels altres 6 desconeixem la seva professió. Tan sols 2 no gaudien de peces decorades amb pintures.

Així doncs, la mostra totalitza 190 inventaris amb aquesta distribució social:

menestrals	71 individus
ciutadans	43 individus
mercaders	28 individus
cavallers, nobles	14 individus
eclesiàstics	7 individus
sense especificar	27 individus

Altres estudis posteriors han evidenciat que la professió desenvolupada pels propietaris dels albergs determinava les característiques estructurals de les cases. A Ciutat de Mallorca, els artesans disposaven de cases on la planta baixa s'havia convertit en taller; les cases dels mercaders gaudien de magatzems i botigues a la planta baixa i d'un estudi o escriptori a mitjan escala, que permetia separar els afers del negoci de la vida íntima familiar desenvolupada en les estances privades de l'alberg; els nobles també disposaven de magatzems al voltant d'un pati, en el qual treien porta el celler, una habitació pels escuders, l'estable per les cavalcadures i l'estança pels cautius, mentre que una luxosa escala permetia pujar a la planta noble de la casa.

Localització de les pintures als habitatges

Les cases mallorquines presentaven tres espais ben diferenciats: el de relació amb els veïns i gent externa de la casa, que comunicava l'alberg amb el carrer; l'àrea de relació familiar, configurada per la sala-menjador, envoltada de cuina, rebost (*despensa*) i el pastador; i l'espai íntim, ubicat a la part més recòndita de la casa, que incloïa la cambra, la recambra i l'estudi o escriptori.

Cadascun d'aquest espais, segons la posició social de l'individu i la seva capacitat econòmica, disposava d'un mobiliari propi que els caracteritzava i que diferia de les altres àrees domèstiques.

Així, a l'entrada-obrador dels menestrals el moble més característic era el taulell, sobre el que hi havia les eines d'ús diari del mestre; mentres que l'accés de les cases dels mercaders i nobles solia esser entre dues botigues, o a través d'un pati envoltat de magatzems, on guardar les mercaderies.

L'espai de relació familiar girava entorn del menjador o sala, que a les cases més riques eren dues estances ornades amb un luxós mobiliari. En elles, el moble més comú era la taula de menjar i la cadira de l'amo de la casa, seient que es diferenciava dels demés, ja que els altres components de la família ocupaven altres tipus de sitials com arquibancs, banquets i cadires. A les cases dels nobles i mercaders rics, a la sala o menjador i havia una altra taula, on menjaven els servents i els escuders (*la companya*).

Un altre element decoratiu molt comú era el tinell, moble baix, provist de graons i portes, sobre el qual solia col·locar-se un drap de tinell (de tela de ras pintada o decorada) i a sobre, canalobres de llautó, ampolles de vidre o altre element decoratiu. Per damunt del tinell i penjat de la paret, era molt freqüent col·locar un *drap de pinzell* (pintura); al peus del

tinell s'estenia una carpita o estora, o es col·locava davant d'ell una conca d'aram o una bacina gran de llautó, amb peus i ances.

Un altre element decoratiu i sumptuari existent en el menjador, i col·locat en un lloc preminent, era el llancer, configurat per llances curtes i llargues i altres armes. En molts d'ells hi figurava l'escut nobiliari pintat. Però aquell no era un distintiu reservat i exclusiu de la classe noble. Els mercaders rics també col·locaren, al replà de l'escala o en altre lloc visible, un llancer amb tot tipus d'armes, emulant així l'ostentació familiar dels nobles.

A l'espai íntim o cambra principal de la casa el moble més característic era el llit, amb cortines i cobrecel, que a les cases més riques es transformava amb un *strado* de fusta, ricament ornat amb pintures i teles de seda de colors. A les cases més modestes el llit era encaixat i envoltat d'arquibancs a la capçalera i als peus; en els primers es guardaven les riqueses més preciades de la casa, als altres la roba d'ús diari, tant de l'home com de la dona. Amb tot, la cambra era l'estança més decorada, més luxosa i on es guardaven les joies, els documents, la vaixel·la de plata, les espícies i els diners¹.

Així doncs, les pintures sobre suport de fusta i aquelles que servien d'ornament a les cases mallorquines es localitzaven dins el menjador i amb menor proporció a la cambra principal. L'existència de pintures a altres llocs de la casa (entrada, escriptori, recambra ...) és testimonial i d'escassa relevància.

Una prova del que deim és la distribució de les 187 *ymatges* contabilitzades en aquest inventari, de les quals 122 eren dins el menjador o sala, altres 35 apareixen a la cambra principal i la resta en les altres dependències.

De la mateixa manera, dels 136 *draps de pinzell* inventariats, 72 eren dins el menjador i 32 a les cambres principals.

No passa el mateix amb les teles pintades. Els draps de ras són localitzats als menjadors i sales, i les cortines i altres cobertons servien per engalanar el mobiliari de la cambra i recambra dels propietaris. Mentre que els papers pintats, tots ells de temàtica religiosa, es localitzen majoritàriament dintre les cambres o en els escriptoris.

La tipologia estructural de les pintures domèstiques

La presència de nombroses pintures, de temàtica religiosa i profana, existents a les cases mallorquines mereixen una consideració apart². Aquestes pintures, sobre fusta, tela, o canyamàs, generalment penjades de la paret, o les teles pintades que cobrien un determinat moble, rebien diferents noms segons el seu suport material i la seva funcionalitat.

Així, les pintures realitzades sobre fusta o tela, emmarcades en un suport de fusta, rebien aquests noms:

Un retaule, retaulet, oratori, tabernacle o ymatge.

Un drap de pinzell.

Una post pintada.

Les teles pintades que servien per engalanar el mobiliari de l'estança, cobrien la paret o tenien una altra funció decorativa eren:

Un drap de ras o drap de tinell.

Un drap de paret.

¹ J. SASTRE MOLL: *Alguns aspectes de la vida quotidiana a Ciutat de Mallorca (època medieval)*. Ed. Institut d'Estudis Baleàrics, Palma 1997 pp. 43-93.

² El tema ha estat tractat per G. LLOMPART: *La pintura medieval mallorquina. Su entorno cultural y su iconografía*. Palma de Mallorca 1977 pp. 246-250.

Un cobribanc, cobritaula, cobriporta.

Un tercer grup de pintures fou realitzat sobre paper. Eren petites reproduccions, pintades a ploma, pinzell o impreses (xil·lografies), de temàtica religiosa, que foren freqüents a la baixa Edat Mitjana i configuren un apartat important en el devocionari religiós popular. Aquestes representacions, unes vegades es localitzen fixades damunt un suport de fusta, altres fixades a la paret o enganxades a altres pintures.

Un altre grup, no menys interessant, és silenciats per la documentació. Els inventaris no esmenten les possibles pintures murals que devien adornar algunes parets de les cases nobles o de mercaders rics; la seva absència és lògica i comprensible, ja que aquelles devien ser considerades inherents a l'immoble, i per tant no transferibles ni inventariables.

Retaule, retaulet, oratori, tabernacle o ymatge.

Dintre del menjador o sala de la majoria de les cases ciutadanes mallorquines apareix citat un devocionari, que testimoniava la fe religiosa de la unitat familiar, situat en un lloc preferent, consistent en un bastiment de fusta que emmarcava una figura religiosa (pintura o escultura en relleu), al costat del qual solia penjar una o dues llànties de vidre, suspeses d'una cadena de llautó, que mantenien encesa una petita flama.

Però després d'aquesta descripció, un tant general i succinta, la documentació ens presenta una certa varietat estructural que precisa d'un comentari.

L'objecte de devoció, emmarcat en un bastiment de fusta, tan podia ser una pintura (sobre fusta, tela o canyamàs) o una figura de bust rodó, representació religiosa que generalment se la denominava *ymatge* sense que puguem fer una clara diferenciació entre una i altra. Així doncs, el terme *ymatge* és imprecís, ja que al·ludeix tan a pintures com a figures de fang, guix, pedra o marfil emmarcades en una capelleta de fusta (*armari* o *oratori*) o insert tot en el *retaule*.

El terme *oratori* s'utilitzava en aquells bastiments de fusta que emmarcaven l'imatge, generalment provist de dues portes, amb frontisses, l'interior de les quals permetia a l'artista pintar altres dues figures, de manera que, quan el conjunt quedava obert, configurava un tríptic.

Quan la figura quedava emmarcada per un bastiment de fusta i rematada d'unes polseres al seus costats rebia el nom de *retaule*.

El *retaule*, degut a la seva pròpia estructura, deixava al descobert la imatge, de manera que, aquesta circumstància, va generar dos elements suplementaris que permetien cobrir-la: la *cortina*, o drap pintat amb motius religiosos que servia per cobrir la imatge d'alt a baix i el *frontal*, a manera de tabla rígida, folrada de drap de vellut, d'un color (verd, blau, vermell o morat) freqüentment decorada amb les inicials JHS o amb la divisa familiar, signes fets amb perles menudes i brodats de fils de seda, segurament elaborats per algú de l'àmbit familiar de la casa.

A les polseres del *retaule* de les cases nobles, generalment hi apareix pintada l'heràldica familiar, que reafirmava el seu *status* i el llinatge.

A les cases més modestes, la imatge apareix emmarcada per un senzill bastiment de fusta, rematat a la part de dalt per un petit pali de vellut. Altres eren decorades amb 4, 6 ó 8 poms daurats. Unes poques tenien una repisa, sobre la qual figurava una o dues peces petites de ceràmica (*polcellanes* o *cadufes*), segurament per col·locar-hi flors o altre tipus de

decoració. En altres, hi ha papers pintats de sants o figures retallades de serafins i àngels enganxats en les reixillers de la fusta³.

Així doncs, les característiques generals de la *ymatge* eren aquestes:

Era situat dins el menjador o la cambra, ocupava un lloc preferent, de manera que era el punt d'atenció d'aquella estança, i més si aquella era un dels pocs elements decoratius i ornamentals que penjava de les nues parets de l'habitable.

Solia estar a la paret, sobre el portal de la cambra o davant la cambra. Poques vegades damunt el tinell. Era guarnit d'un frontal, envellutat i adornat amb perles, flocs de seda, randes o brodats. En altres, a la part superior, s'hi afagia un petit pali, també envellutat, sota el qual apareixia la imatge pintada sobre tabla, tela o canyamàs, i en altres era una figura modelada de fang, guix, fusta, ivori o altra matèria adherida a la tabla.

L'oratori o imatge es diferenciava del drap de pinzell perquè el primer solia anar acompanyat d'una llàntia, recipient d'aigua i oli on cremava el ble, que li donava un sentit de religió, mentre que el segon tenia més bé una funció decorativa, encara que la seva temàtica fos religiosa.

Dos són els principals temes representats en els oratoris-imatges i retaules a les llars mallorquines: La figura de Nostra Dona i la Passió de Jesucrist, juntament amb un petit percentatge que inclou altres passatges religiosos o la figura d'un sant.

Encara que hem procurat fet una clara diferenciació entre la temàtica religiosa representada entre 1450-1499 i 1500-1520, hem de dir que ambdós períodes presenten els mateixos motius devocionals, amb un gran sentit de continuïtat i una total absència de canvis, circumstància que a la fi ha contribuït a presentar conjuntament els resultats dels dos períodes.

Així doncs, el motiu principal representat i que permet assegurar que gaudia d'una gran devoció popular era la figura de Nostra Dona⁴ amb totes aquestes variants:

Nostra Dona	48 peces
<i>Nostra Dona ab lo Jhesús al braç</i>	12 peces
<i>Nostra Dona e altres Sants</i>	27 peces
La Salutació de la Verge Maria	15 peces
<i>Nostra Dona e son fill a la falda mort</i>	8 peces
Traspàs de Nostra Dona	1 peces
<i>Set Goigs de la Verge Maria</i>	2 peces

El segon tema també és una representació típicament medieval: la mort de Crist a la creu entre dues figures, la Verge i Sant Joan; però aquesta composició té les seves variants en substituir aquells dos personatges pels lladres o dues figures de Sants. Encara que cal assenyalar que, en aquest cas, no podem assegurar si les figures eren en el mateix cos del quadre o si eren pintades a les portes de fusta, a manera de tríptic.

Les diferents variants són aquestes:

³ Segons G. LLOMPART: *La pintura medieval mallorquina ...*, 249 a principi del segle XVI apareix un vocable determinant aquests tipus de papers pintats: ESTAMPA.

⁴ La devoció a la Verge a Mallorca queda palesa per algunes resolucions preses o deliberades en el Gran i General Consell; en una sessió de 1587 es demanava "*que havent crescut tant en tota la present illa la devoció de la Sacratíssima Mare de Déu e Senyora Nostra y advocada...*" les gentes s'abstinguessen els dissabtes de menjar carn, un costum que moltes persones ja practicaven a l'illa. Obert el debat sobre la qüestió aquesta proposició no prosperà "... *per haver-hi diversos parers no y hagué conclusió alguna*" E. PASCUAL: *Algo de los libros de Determinaciones del G. y G. Consell de la Universitat de Mallorca*, BSAL 7 (Palma 1897-98) 423-424.

<i>Crucifixi – Crucifixió – Passió</i>	25 peces
<i>Passió ab Nostra Dona e altres Sants</i>	13 peces
<i>Passió ab la Salutació e altres Misteris</i>	1 peces
Assotament de Jesuchrist	1 peces
Jesucrist	4 peces
<i>Jesucrist e la Magdalena</i>	1 peces
Lo nom de Jesucrist (intitulat de perles)	3 peces

Els altres temes es reparteixen la seva escassa representativitat amb escenes com:

La Nativitat	5 peces
<i>Els Tres Reis d'Orient</i>	6 peces
La Trinitat	1 peces
La Samaritana	1 peces
<i>El Juy (de Salomó ?)</i>	1 peces

O les figures de sants, dels quals els citats són: Bàrbara (1), Cristòfol (2), Gregori (1), *Hieronim* (1), Joan (1), *Johan Baptista* (1), Miquel (1), Onofre (1), *Rafel* (1), Urbà (1) i Verònica (1).

Alguns exemples que sintetitzen la gran varietat formal i decorativa són aquests:

Item en la paret, hun ymatge de la Salutació de la Verge Maria ab sa cortina de tela negra, ab sa làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó (menjador, Joan del Ram, 1452); Item hun oratori de la Passió antich ab portes. Item dues lànties de vidre ab son guarniment de cadena (menjador, Bernat Ses Oliveres, 1454); Item un retaullet obra de Flandes, ab polseres daurades, és la Passió de Jesuchrist (cambra). Hun ymatge de Flandes de la Passió an Joan Ramiro notari, II lliures I sou II dines (encant, Blas Valero, 1487); Item hun ymatge de Nostra Dona vell, ab armes de Sent Joan (menjador, Johan de Sent Johan, 1494); Item hun ymatge o retaule petit en que és Nostra Dona al mit e Sant Joan e Sant Miquel (M. Caselles, 1496).

Item hun ymatge de Nostra Dona e son fill a la falda mort, ab sa cortina e frontal de vellut vermell, rodat vell (Pere Ortoneda, 1505); Item hun retaule de fust pintat de vert y vermell, e dintre figures ab un crucifix fet a modo de armari. Item hun ymatge de Sent Johan sobre lo tinell de obre de Flandes (sala-menjador, Mateu Moranta, 1511).

Però en la composició de l'oratori hi podia haver elements escultòrics no sempre fàcils de destriar. Els exemples més representatius serien aquests:

Item hun ymatget de Nostra Dona de guix (Gregori Boga, 1471); Item hun ymatge de Nostra Dona ab lo Jesu Xrist al bras de guix ab huns paternostres de sabeia negra en la mà (Pere de Viana, 1476); Item hun ymatge de Nostra Dona ab lo Jesús fet de vidre, obra de Venècia (Gaspar Miquel Rollan, 1492); Item huna ymatge de Nostra Dona feta de coral xicha que's diu és de la dona Nicholaua Reyes, ma germana (Bernat Berard, 1493); Item hun ymatge de guix de la Salutació, de Nostra Dona; Item hun altre semblant ymatge de Nostra Dona e lo Jesús daurat (Bernardí Berard, 1493)

Item hun ymatge de la figura de Nostra Dona de terra pintat ab son fill al bras (menjador, Baltasar Exaló, 1510); Item hun ymatge petit de vivori que són dues postetes plegadisses (Caterina, muller de P. Ortoneda, 1514); Item hun ymatge de vori de Nostra Dona e altres Sants, ab son bastiment, ab portes pintat, ab Sent Antoni, Sant Xristòfol e Sant Bernat, ab VI poms de fust e una cadufa, tot daurat vells (menjador, Dionís Genovard, 1518).

Els draps de pinzell.

La documentació no sempre fa una clara distinció entre *ymatge* i *drap de pinzell*, ja que moltes pintures (*draps de pinzell*) eren el motiu central del oratori i del retaule, i per tant, un element d'allò que la documentació anomena *ymatge*.

Així doncs, novament seran els elements diferencials ells que determinaran i concretaran quan aquell element té una entitat pròpia, com a objecte purament decoratiu a les cases baixmedievales i que és nomenat *drap de pinzell*.

Les seves característiques eren aquestes:

Una pintura sobre tela o canyamàs, amb un bastiment de fusta.

Estava penjada de la paret del menjador – sala o de la cambra.

No tenia frontal, pali o llàntia, elements que caracteritzaven la *ymatge*, l'*oratori* o el *retaule*.

Encara que en molts d'ells apareix representada una figura de temàtica religiosa, no era un devocionari.

En ells proliferen els temes profans i en altres la temàtica és ja purament renaixentista.

Els 190 inventaris enregistrats aporten un total de 136 *draps de pinzell* que es localitzaven preferentment dins la sala o menjador (72 exemplars), o a la cambra principal (32 exemplars); la resta els trobam a l'escriptori, entrada o porxo, més 18 peces de les que no coneixem la seva ubicació.

Com ja hem dit, alguns *draps de pinzell* també formaven part de l'oratori, així doncs no ha de sorprendre que 5 *draps de pinzell* tinguessin una llàntia al seu costat, prova, una vegada més, de la dificultat que suposen alguns casos en destriar si es tracta d'una pintura decorativa o d'un l'oratori. Mentre que altres quatre els localitzem sobre el tinell amb funcionalitat purament decorativa.

El suport material d'aquestes pintures sol ser la tela engrutada. Unes vegades era de qualitat, sobretot en aquelles peces importades, procedents de Flandes o *eren obres de venecians*; qualitat que ve determinada quan aquelles són venudes a l'encant i de les que s'obté una suma important (El *drap de pinzell* procedent de Flandes del teixidor Bartomeu Gomila 1485, en el qual hi havia representat les *Tres Deesses e Paris*, va ser venut per 1 lliura 2 sous); en altres, la qualitat era més baixa, principalment en els que es diu que foren fets sobre un llançol i que certifica la seva factura local. Ara bé, la gran majoria eren pintats sobre canyamàs i embotits en un bastiment de fusta.

Els *draps de pinzell* presenten una diversitat temàtica més rica que l'analtzada i descrita a les *ymatges*, ja que inclou nous models que fugen dels temes estrictament religiosos; són temes profans, típics de l'època isabelina castellana i manuelina portuguesa, mentre que en altres hi figuren escenes paganes, extretes d'obres clàssiques greco-llatines, que palesen l'existència d'uns gusts ja humanistes, preludi de l'entrada del Renaixement.

La temàtica religiosa dels *draps de pinzell* segueix els models tradicionals baixmedievales. Així doncs, la figura de Nostra Dona i la Passió de Crist són encara els models més representats.

El tema de Nostra Dona té aquestes variants:

Tema	1450-1499	1500-1520
Nostra Dona	2	1
Nostra Dona – Jesucrist – Sants	1	-
Nostra Dona – Sants	4	-

Coronació de Nostra Dona ⁵	-	1
Salutació	3	5
Salutació – <i>Tres Reys d'Orient</i>	1	1
La Pietat	1	-
Goig de Maria	5	-
Nostra Dona – <i>Tres Reys d'Orient</i>	1	-

La Passió i Crucifixió de Crist seguia essent un tema preferent. Els diferents passatges són aquests:

Tema	1450-1499	1500-1520
Passió – Crucifixió	9	3
Passió – Crucifixió – altres figures	-	2
Oració a l'hort	1	1
<i>El trobar de la Creu</i>	1	-
Ressurrecció /Davallament	2	1
La Cena	-	1

Tema nou i propi ja d'un ambient pre-renaixentista és el *drap de pinzell de la Cena* (de Pere Osona, peaire 1511), motiu que sol esser esculpit en el timpà d'alguns portals gòtics (Portal de la Mar de Palma 1394-1398), encara que poques vegades com a tema pictòric a les tables gòtiques.

Les figures de sants també és present. En total hi ha 16 pintures, amb les mateixes advocacions que en els oratoris.

De la mateixa manera que a final del segle XV, en els primers decennis del s. XVI es segueixen representant escenes de l'Antic Testament i passatges bíblics.

En aquests 136 draps de pinzell els temes aparescuts són aquests:

Tema	1450-1499	1500-1520
La Nativitat	2	
La Trinitat	-	3
<i>Tres Reys d'Orient</i>	2	1
Les Set Virtuts	-	1
Tres Històries	1	-
Història de la Sibila	3	2
<i>El Rey Deviu</i> (David)	1	-
Creació d'Adam	2	2
<i>Istòria de Esther e el rey Assuer</i>	2	-
<i>Juy de Salomon</i>	-	1
<i>Istòria de Cahin e Abell</i>	1	-
<i>Història de Radix e Jessé</i>	1	-

Un altre bloc temàtic és el configurat per aquelles representacions de personatges fantàstics i escenes cavalleresques que són comunes tant a l'època dels Reis Catòlics, a Castella-Aragó, com a la cort de Manuel el Afortunado de Portugal, estils artístics coneguts com a isabelí i manuí, que en els regnes hispànics espanyols desembocaran amb l'art plateresc.

⁵ La coronació de Nostra Dona que apareix a la casa del jurat Felip de Pachs (1490) és un tema que s'incorpora amb retard a les cases medievals mallorquines, encara que fou un motiu popular a l'Edat Mitjana (tractat per Lluís Borrassà, Ferrer Bassa i Pere Serra a Catalunya i Joan Daurer, actiu entre 1358 i 1407, a Mallorca).

Els motius decoratius que adornaven els draps de pinzell amb aquesta decoració són: *Homens d'armes* (1 exemplar), *Homes salvatges* (1 ex.) *genets o gent a cavall o que van de cassa* (10 ex.) *dos galants e dues dames* (1 ex.), *amb xamelots* (1 ex.).

La principal novetat dels draps de pinzell són les representacions de temes pagans, típics d'una tendència humanista que pregonava el Renaixement.

Els passatges representats són aquests:

Les Tres Deesses o el Judici de Paris, documentat des de 1471 i que perdura fins el 1505, dels quals un és de procedència flamenca. Els títols amb que apareix d'aquesta pintura són: *Les Tres Deesse, Venus, Juno e Pallas* (Georgi Boga, 1471 i R. Vivot, 1497); *Les Tres Deesses e Paris* (Bartomeu Gomila, 1485 i Johan de Sent Johan, 1494); *Les Tres Deesses* (Antoni Pont, 1505).

Destrucció de Troya (Stèfani Solà, 1476).

Hector e Priam (Bernardí Berard, 1493).

Istòria de Lucrecia (Joan Caselles, 1493)

Decoració pictòrica sobre fusta.

A l'actualitat encara desconeixem la decoració pictòrica que tenien alguns mobles mallorquins a les cases benestants i riques d'època medieval. I quan aquesta es nombra, la documentació sempre ho fa d'una manera tan imprecisa que no permet afegir altre comentari. Així doncs, *el strado ab son spatler de fust pintat de obres romanes, ab les sues armes* (cambra, Agustí Serralta, 1520) gaudeix de la imprecisió abans esmentada i l'únic detall que crida la nostra atenció és el fet de ser un moble importat, segurament obrat a Nàpols.

Les pintures sobre una post o una fusta, sense cap tipus de bastiment, són generalment de petit tamany i penjaven de la paret; en conjunt formen un grup d'obres d'escàs interès, degut principalment a què són nombrades amb una evident imprecisió, i en molts casos pareixen ser més el resultat de fixar sobre un suport més resistent una tela o un paper pintat que una pintura realitzada directament sobre una taula.

La seva temàtica no és molt variada, però per això no deixa que hi hagi motius prou interessants. Els més curiosos són aquests:

Item una post ab hun cap ab lo ymatge de la Verge Maria (menjador, Salvador Vila, 1456). *Item una posteta de fust daurada per donar pau hon és pintada la Pietat* (capella de la vinya, Ludovico Çanglada, 1480). *Item una posteta de ymatge en la qual és pintada la Passió de Jesucrist qui stà penjada en la paret* (cambra, Michel March, 1497). *Item una post en que ha pintada una testa del gran Joannes; - venuda a l'encant - una testa pintada sobre una post pintada per lo gran Joannes, a mossèn Johanot Riera l lb. XII s.* (cambra, Pere Ortoneda, 1505).

Aquesta darrera obra, que en esser venuda a un preu elevat palesa la qualitat de la pintura, és també un dels únics exemples de possible retrat, que si bé ja era cultivat a Itàlia i Flandes a finals del segle XV, la seva aparició a Mallorca és a principis del s. XVI. Ara bé, tot fa pensar que aquesta *testa del gran Joannes* és també una pintura d'importació, probable de l'àrea flamenca.

Armes.

La pintura directament sobre fusta també inclou aquelles armes defensives que portava el guerrer on ostentava la seva insígnia o heràldica. Encara que aquestes siguin un altre tipus de pintura, molt diferent a les tractades anteriorment, aquí ressenyam aquelles que servien més per ostentació i decoració de l'interior de l'immoble que per fer-ne un ús bèlic.

La majoria de les armes pintades (pavès, pavessina) es localitzaven penjant de la paret de l'escala, que accedia al menjador, a les parets de naia (passadís porticat amb columnes, a la part alta de la casa, on s'obria la porta de la casa), o a l'interior de les cambres.

Item una pavessina ab la ymatge de Sent Jordi (cambra, Vda. de Pere Domenech, 1454). *Item dues pavesines ab sengles figures de donells* (cambra, Antoni Alomar, 1457).

Teles decorades.

Els propietaris més rics, amb una posició econòmica solvent, solien engalanar les estances més íntimes i concurrídes de la casa amb teles pintades que cobrien les fredes i nues parets de l'immoble i el rústic i usat mobiliari.

La documentació no sol precisar si aquestes teles eren pintades o estampades, encara que per la temàtica que les decora tot fa pensar que la majoria serien pintades; altres, un petit nombre, pareix foren confeccionades per les pròpies dones de la casa, sobretot aquelles teles que eren decorades *ab brots* o *ab obra de fil empua* (brodats).

Els diferents noms que reberen aquestes teles depenia de l'ús que en feien d'ella o de la composició de la mateixa tela. Així doncs, la seva funció determinà el seu nom i la seva decoració també depenia de l'ús.

Les teles decorades que trobam en els albergs medievals reberen aquests noms:

Drap de tinell; estora, cortina de paret o drap de paret; cobribanch, cobritaula; tapaporta, tagina porta; pali. En altres, les teles que eren col·locades sobre una caixa o darrera la taula no tenien una denominació pròpia.

Drap de tinell: era una tela decorada, amb motius profans, clàssics o amb brots de fulles, que es colocava sobre el tinell o damunt d'aquell moble, penjant de la paret.

El nombre de *draps de tinell* inventariats en aquests 190 albergs és de 12, encara que molts draps de ras, dels quals no coneixem la seva utilitat, podrien tenir la mateixa funció.

Alguns exemples són:

Hun drap de tela pintat ab hun galant e una donzella demunt lo dit tinell (Sala de Guillem Pont, 1487). *Un drap de ras per a tinell, ab quatre figures, dos galants e dues donzelles, vell* (cambra, Michel Moix, 1489). *Item hun drap de tinell de tela blava pintat de figures* (menjador, Francesc Anglada 1491). *Item hun drap de tinell Ystòria de Júpiter e Argos* (altra cambra, Raimundo Vivot, 1497). *Item hun drap de tinell de tela negra de la stòria de Cahin e Abell* (cambra, Perot Vicens, 1498). *Item hun drap qui stà damunt lo tinell en que ha pintat hun home e una dona sobre cànem negra* (menjador, Pere Sabater, 1522), *Item hun drap de tinell pintat ab carases* (menjador, Nicolau Portell, 1522).

Estora, cortina de paret, drap de paret.

Alguns propietaris col·locaven entorn de la paret de la sala, del menjador o del llit peces de tela, fetes de jonc o altre teixit per evitar el fred de les parets. Generalment solien

esser de grans dimensions, el que indica que envoltaven el lloc més freqüentat pels moradors de la casa⁶. Quan apareix dintre el menjador, ho fa en el lloc on la dona desenvolupava tasques artesanals (filat, brodat o cosit) en companyia d'altres persones.

Aquestes peces no sempre eren pintades. Aquí, en aquest treball, ressenyam aquelles que presentaven una decoració pictòrica ja que hem rebutjat a l'apèndix aquelles cortines que eren exemptes de decoració. Alguns exemples són aquests:

Item hun drap de paret pintat morisch (cambra, Viuda de Pere de Parets, 1455); *Item una stora a la paret vella de jonchs pintada* (menjador, Margarita, Vda. de Bernat Mercer, 1486); *Item una stora de paret morischa, pintada, de larch de X palms, vella* (menjador, Bernat Pujol, 1494); *Item una tela negra pintada de brots, entorn del dit lit, vella* (cambra, Caterina muller de P. Ortoneda, 1514); *Item una cortina gran en que havia pintade la Sena ab los Apòstols* (cambra principal, Simon Roger, 1520).

Però altres cortines devien estar suspeses d'una barra o una tabla i la seva funció era simplement decorativa. Una d'elles *era una cortina pintada de les vistes e sponsalles de los Reys Nostres Senyors* (cambra, Baltasar Boga, 1491)

El cobribanch i el cobritaula.

Cobrir els seients o les taules amb riques i sumptuoses teles era un signe de distinció que sols era assequible a la gent acomodada. Però a la fi del segle XV el luxe dels més poderosos era imitat per la gent de tots els estaments socials, encara que fos amb objectes sumptuaris d'escasa qualitat.

Però cobrir els seients i les taules amb riques teles no era un costum quotidià. Aquesta pràctica es reservava per aquelles festivitats i solemnitat que de tan en tan gaudia la família (bateig, noces i altres). Així doncs, la majoria de les teles que servien per engalanar els bancs, els seients i les taules solien guardar-se dintre de caixes. Quan el notari els anomena sempre ho fa amb el nom del moble que en aquell moment cobrien.

Alguns exemples d'aquestes peces són:

Item hun cobribanch de tela verda en què són pintades les armes del dit deffunct (menjador, Bartomeu Ferrando, 1484); *Un cobre taula obra de venecians ab ocells e altres pintures* (cambra, Margarita vda. de Bn. Mercer, 1486); *Item hun cobribanch larch ab figures de ras* (sala, Lorens Bertran, 1493); *Item hun drap de taula morisch scacat. Item altre drap de taule ab listes e pintures morisques del dit mossèn Antoni Mertí* (cambra, Joana Nadal, 1504).

El tapaporta, tagina porta.

Es tractava d'una tela que dissimulava o cobria la porta que permetia l'accés a una altra cambra o recambra. No era una peça comuna, més bé és rara en els inventaris.

Item hun tapaporta de ras ab tres figures, venut a l'encant per 16 sous (sala, Lorens Bertran, 1493); *Item hun tapaporta de ras ab armes de mossèn Antoni Martí e de la dita senyora, sa muller* (cambra, Joana Nadal, 1504); *Item hun tagina porta de ras ab hun home e huna dona pintat* (cambra, Pere Ortoneda, 1505).

⁶ G. LLOMPART: *La pintura medieval mallorquina ...*, I, 248 fa referència a una estora de paret de 40 palms de llarg dins el menjador d'un alberg mallorquí.

Cortinatge.

Generalment era un joc de cortines que servien per aïllar el llit de la resta de la cambra. Solien tenir quatre cortines, un cobricel i un frontal, peces que moltes vegades apareixen decorades amb títols, figures o brodats.

Entorn lo llit havia tres pessets de cortinatge ab hun galant e una dama (cambra, Jacme Dolç, 1490); *Item una cortina pintada de les vistes e sponsalles de los Reys nostres senyors* (cambra); *Sis pessets de cortinatge de tela negra pintades de la Istòria de d'Ardarch atrobades dins una caixa de alber sòtil blanca* (menjador, Baltasar Boga, 1491); *Una cortina verda ab la istòria de Susana* (sala), venuda a l'encant per 2 lliures; *Item una cortina negra pintada de donzelles* (sala, Lorens Bertran, 1493); *Item una cortina pintada ab minyons*, venuda a l'encant a Martí Moix per 1 lliura 10 sous (Jacme Domingo, 1494). *Item hun cortinatge negre de quatre pessets pintades de carts* (cambra, Jaume Terrasa, 1505).

El pali.

Segons les lleis sumptuàries mallorquines de finals del segle XIV el pali sols podia ser utilitzat per la gent el dia que els novís celebraven les noces i durant el dinar de noces, per aixoplugar la núvia. També formava part de la decoració d'un llit.

El pali que aquí es menciona és una mena de baldaquí disposat sobre un llit.

Item una cortina gran dels Tres Reys e hun pali dels Tres Reys tot de cànem (cambra, Bernardí Berard, 1493).

Banderes.

Item dues banderes barrades de groch e vermell en la una de les quals era la figura de Sent Miquel ab hun senyal de Puig (cambra, Francesch des Puig, 1450).

Papers decorats i pintats.

A partir de 1480, en alguns albergs mallorquins apareixen tot una sèrie de papers pintats o amb estampacions religioses que solien fixar-se en el marc d'una pintura, sobre una tabla o en la mateixa paret. Degut al seu reduït tamany i a l'escàs valor crematístic de l'objecte, els notaris foren poc explícits i prestaren poca atenció en la redacció de les seves característiques formals. Tan sols amb l'aplec d'un nombre considerable, podem arribar a formular uns trets generals.

Aquests tipus de pintures, gravats o estampacions eren de petit tamany, amb representacions religioses que, en la majoria dels casos, eren d'un format rectangular, d'un sol color, però n'hi ha que sembla serien figures retallades i coloretjades.

La seva localització a la casa sol ser en els llocs més íntims i recòndits: cambra principal, oratori i estudi.

Els exemples més representatius són aquests:

Item alguns papers pintats de figures de Sancts de poca valor (oratori, Ludovico Çanglada, 1480); *Item dos papers de figures de Jesucrist. Item dos papers pintats de ymatges de la Paciò y Nostra Dona* (cambra, Bernat Berard, 1493); *Item un paper en lo qual està pintat lo Trespàs de Nostra Dona* (cambra, Jacme Pons, 1495); *Item hun ymatget de la Passió, pintat sobre paper* (menjador, Barlasar Exaló, 1510); *Item quatre papers pintats de Sants; Item hun paper en què és pintat Jesucrist* (cambra, Joan Armengol, 1520).

Conclusió final.

La decoració de l'interior d'aquests 190 albergs diferia molt d'unes cases a altres. Hem constatat com a 27 cases no hi havia cap tipus de decoració pictòrica (14%), i que en moltes d'elles tan sols n'havia una pintura o un drap pintat, sempre amb una temàtica religiosa. En total, dels 451 objectes pintats o decorats amb pintura, 81 eren de temàtica profana i 12 amb un tema clàssic.

D'aquestes dades es desprén que, des de la meitat del segle XV i fins al segon decenni del segle XVI, els gustos humanístics-renaixentistes tan sols havien fet una tímida entrada en els albergs mallorquins, ja que en cap moment es denota un canvi en els gustos sumptuaris de la gent ni tampoc en la seva mentalitat. Hem de creure que la gent seguia practicant unes normes decoratives ancestrals molt arrelades. Tan sols uns pocs, principalment mercaders, ciutadans i notaris presenten unes poques novedats en relació a la resta dels seus conciutadans, que rompen la monotonia de les pràctiques i models medievals establerts.

La presència de 187 imatges o figures religioses a l'interior de les cases indica que en alguna casa n'hi havia dues, una al menjador i l'altra a la cambra o en un altre lloc, la majoria dedicats a la Verge Maria o al Crist crucificat o Passió.

Des del punt de vista artístic, més interessants resulten els *draps de pinzell* que, en nombre de 136 (30%), són les peces d'un gust artístic més accentuat. Són pintures que foren adquirides pel seu atractiu pictòric i temàtic. Algunes d'elles són procedents de Flandes i de Nàpols. Altres no diuen la seva procedència, però quan surten a l'encant i es subhasten, se n'obté un preu elevat. Resulta curiós també comprovar que en molts de casos el *prat de pinzell* és una de les úniques peces que no surt a l'encant i el propietari se la reserva, com indicant que era una de les úniques coses que calia conservar.

Així hi tot, del seu total, sols 36 presenten una temàtica profana i 6 són temes clàssics o amb una temàtica greco-llatina, que no sempre cal considerar renaixentista⁷.

Les teles decorades, en nombre de 78, tenien una temàtica més profana, segurament degut a la seva funció estrictament decorativa. La majoria eren importats i molts procedien de la zona de Picardia i Flandes, i que arribaven a Mallorca a través del comerç mallorquí i valencià amb les illes⁸. G. Llopart apunta que és un fet que en el temps de Ferran el Catòlic i Carles V augmentà el volum de la importació de pintura flamenca⁹.

⁷ La presència de figures de temàtica clàssica a l'interior dels albergs mallorquins de finals del segle XV és una prova de la intrusió de nous gustos i noves tendències. És evident que al llarg del segle XV hi ha un procés lent de canvi. Però hem de ser considerats que durant d'Edat Mitjana els temes clàssics ja eren preferits per les persones més poderoses. Una prova d'això és la petició de Violant de Bar, esposa de Joan I (Monçó 4 de maig 1389) de un *Libre de les Ystòries Troyanes historiat* a un tal Calopa. Fco. BOFARULL Y SANS: *Datos para la Historia de la Bibliografía en la Corte Aragonesa (s. XIV)*, BSAL 2, Palma 1888, 161-163.

⁸ El comerç de Mallorca amb Flandes s'ha documentat des de finals del segle XIII. F. SEVILLANO cita la nau de Guillem de Bona que el 1281 arribà a Londres: "Mercaderes y navegantes mallorquines", *Historia de Mallorca* coord. per J. MASCARÓ PASARIUS: Palma, 1971, 490; un altre viatge a Flandes fou el de Pere Berga, el 1304: F. SEVILLANO: "De Venecia a Flandes (Via Mallorca y Portugal, siglo XIV)", BSAL 33, Palma 1968, 1-33. Un tercer viatge va ser realitzat per un tal G. de Bona, el 1328, llogant l'uixer Sant Cristòfol als Procuradors reials mallorquins, per transportar un carrament de llana: J. SASTRE MOLL: "La Tarida Santa Anna i l'uixer Sant Cristòfol", *Randa* 29 (Estudis sobre la Mallorca Medieval, segles XIII-XVI), Barcelona, 1991, 37-49.

⁹ G. LLOPART: *La pintura gòtica ...* Tom I, Palma 1977 p. 191

Sembla ser que l'aparició i l'ús de papers pintats o estampats amb motius religiosos a Mallorca començà a partir dels anys 1475-80 sense que poguem determinar una possible procedència, encara que si abans de la implantació de la impremta a Mallorca¹⁰.

I finalment apuntar que una recerca semblant, realitzada a través dels inventaris mallorquins compresos entre 1520 i 1570, podria determinar millor els canvis sumptuaris i ambientals experimentats a l'interior dels albergs illencs i l'impacte del Renaixement en la mentalitat de la gent de cadascun dels estaments socials ciutadans mallorquins.

Referències documentals

I

Notari : Bernat Contestí

- 1449   Joan Pons, boter
Cases: situades fora lo mur de la dita ciutat de Mallorca, al carrer de les Astores.
ARM C-2509 fol. 14-16v; encant fol. 16v-17
Item una ymatge de la Pietat ab portes (menjador).
- 1450   Pere de Conilleres, teixidor
Alberg: en lo carrer vulgarment appellat el Pes de la Palla, devant lo abeurador.
ARM C-2509 fol. 26v-28
- 1450   Francesc des Puig, mercader
Casa-alberg: en la parròquia de Sant Jaume
ARM C-2509 fol. 31-33
Item una ymatge de la Verge Maria ab altres sants (menjador). Item dues banderes barrades de groch e vermell en la una de les quals era la figura de Sent Miquel ab hun senyal de Puig (cambra).
- 1450   Viuda de Pere des Ledó
Alberch: parròquia de Santa Creu, al carrer appellat de Sent Lorenç
ARM C-2509 fol. 68-69v
Item una ymatge ab la Salutació de la Verge Maria e altres ymatges (menjador). Item hun retaule ab certes ymatges de la Verge Maria e de Nostre Senyor del dit mossèn Bernat (sala). Item en la sala una ymatge ab son pali de vellut negre ab Jhesús de dues roses de perles.
- 1450   Viuda de Jaume Riera, mercader
Alberch: carrer de Bonayre
ARM C-2509 fol. 74-78; testament fol. 42-42v
Item en la paret hun drap de pinzell ab lo crucifixi de Jhesu-Xrist e altres ymatges. Item sobre lo portal de la cambra una ymatge ab figura de la Verge Maria e altres ymatges. Item al costat altre ymatget petit. Item devant la ymatga una làntia ab son guarniment (menjador).
- 1451   Johan Parera, mercader
casa en la Ciutat
ARM C-2509 fol. 45-50

¹⁰ J. MUNTANER BUJOSA: "La primera impremta mallorquina", *BSAL* 31, Palma, 1953-1960, 467-503.

- Item una ymatge de la Invocació de Nostra Dona ab portes. Item denant la dita ymatge una llàntia de vidre ab son guarniment de lautó sotil. (cambra). Item en la dita paret trobam un drap de pinzell ab figures (cambra).
- 1451 Bertomeu Malrich, tintorer
Alberg: parròquia de Sant Jaume, en la travessera appellada d'En Saura.
ARM C-2509 fol. 52v-53v
Item en la paret una ymatge gran ab portes ab la imatge de la Verge Maria e altres images bona. Item una làntia de vidre ab son guarniment (menjador).
- 1451 Bertomeu Ferdinan, advocat
Alberg: carrer del vi
ARM C-2509 fol. 61v-63v; encant fol. 67
Una ymaga vella sobre lo portal de la cambra (menjador)
- 1452 Salvador Casselles, mercader de draps
Alberg: parròquia de Sant Jaume, en la passa de la porta del Sitjar
ARM C-2509 fol 78-88v.
Item hun drap de pinzell ab la Passió de Jhesu-Xrist. Item huna ymatge de fust ab la figura de la Verge Maria que té Jhesus al bras, ab altres figures (menjador dalt).
- 1452 Joan del Ram, sirugià
Casa: carrer de Bonayre
ARM C-2509 fol. 99-102
Item en la paret un ymatge de la Salutació de la Verge Maria ab sa cortina de tela negra, ab la làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó (menjador).
- 1452 Francesc Vilaragut, mercader
Alberg: prop Sant Jaume
ARM C-2509 fol. 116-119
Item hun drap de pinzell nou ab figures (sala). Item hun oratori on és pintada Nostra Dona antich (cambra).
- 1452 Andreu de Marí
Algorfa: parròquia de Santa Creu, en la travessa que no passa, appellada d'en Thomàs Jofre, en lo carrer appellat de Sent Johan.
ARM C-2509 fol. 124-125
Item hun drap de pinzell ab la ymatge de Senta Caterina e istòria sotil molt vell. Item una làntia de vidre guarnida (menjador). Venut a l'encant per 2 sous 8 diners.
- 1453 Guillem Feixes, ciutadà
Alberg: parròquia de Sant Miquel, en la travessa d'en Socarrat
ARM C-2509 fol. 142v-145
Item en la paret, sobre lo portal de la cambra, hun oratori ab ymatge de la Verge Maria e altres ymatges (menjador). Item al replà de la scala atrobam en la paret hun drap ab la ymatge de Sent Cristòfol. (cambra).
- 1453 Bernat Serra pelliser
Alberg: parròquia de Sant Nicolau
ARM C-2509 fol. 149-153; encant 153v-155v
Item hun frontal de carmesí ab senyal de Jhesús e de Serra tot obrat de perles per la ymatge de casa. Item una cadufa e sis poms daurats del dit ymatge (sala). Item hun oratori hon és la Nativitat e altres ymatges molt gran ab ses portes. Item dos draps de pinzell ab moltes figures e altres robes (scriptori). Item hun ymatge de Jhesús e de la Magdalena. Item altre ymatge de la Verge Maria e altres figuras. Item una ymatge de Sent Urbà (retret de la entrada).

- 1453 Francesc Vilagut, mercader
Alberg: parròquia de Sant Jaume
ARM C-2509 fol. 341-345
Item hun drap de pinzell nou ab figures (sala)
- 1454 Johan Donya, matalasser
Casa o botiga: parròquia de Sent Nicolau
ARM C-2509 fol. 166-169
Item en la paret del dit menjador atrobam hun drap de pinzell ab la ymatge de la Verge Maria ab los Tres Reys d'Orient. Item una làntia de vidre sbroquada ab son guarniment de lautó tot dolent (menjador).
- 1454 Johan Englada, paraire
Casa: parròquia de Sant Jaume
ARM C-2509 fol. 176v-178
Item hun oratori ab invocació de la Verge Maria ab son frontal de vellut vermell vell (entrada).
- 1454 Viuda de Pere Domènech, mariner
Casa a la ciutat
ARM C-2509 fol. 182-182v
Item una pavessina ab la ymatge de Sent Jordi. Item hun drap de pinzell nou ab la Passió e altres ymatges. Item hun oratori ab invocació de la Verge Maria. Item una làntia de vidre ab sa cadena de lautó (cambra).
- 1454 Viuda d'Antoni Tarragó, mestre d'aixa
Casa: parròquia de Santa Creu, al carrer vulgarment appellat d'en Cohà.
ARM C-2509 fol. 187v-188v
Item hun drap de pinzell ab los Set Goigs de la Verge Maria squinzat (menjador).
Item una post en que és pintada la Verge Maria e Sant Anthoni (cambra).
- 1454 Martí dez Laners, mercader
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer del Forn d'en Candeler.
ARM C-2509 fol. 192-198
Item en la paret una ymatge de Sent Cristòfol (menjador). Item una ymatge de la Pietat (altre cambra).
- 1454 Bernat Ses Oliveres, prevere, beneficiat de la Seu
Casa a la ciutat
ARM C-2509 fol. 198-199v
Item hun oratori de la Passió antich ab portes. Item dues lànties de vidre ab son guarniment de cadena (menjador).
- 1454 Gabriel Marés, calafat
Casa: al carrer de Bonayre
ARM C-2509 fol. 200-201v
- 1455 Viuda de Pere de Parets, mercader
Alberg: parròquia de Santa Creu, al cantó appellat dels Bastaixos.
ARM C-2509 fol. 210-214
Item hun drap de paret pintat morisch (cambra). Item hun oratori de drap ab la Salutació de la Verge Maria (menjador).
- 1455 Jaume Guarrigua, mariner
Cases: parròquia de Santa Creu, devant lo alberg d'en Pere Net.
ARM C-2509 fol. 230-232
Item dos tabernacles (botiga).

- 1455   Mathià Morro, ciutadà
 Alberg: al carrer de Bon Ayre
 ARM C-2509 fol. 241v-245
 Primo hun oratori antich de la invocació de la Verge Maria ab altres ymatges. Item huna làntia de vidre gran ab sa cadena de lautó (menjador).
- 1456   Gabriel Roqua, tintorer
 Cases: parròquia de Sant Jaume, al carrer del Sitjar.
 ARM C-2509 fol. 247v-250
 Item hun oratori de la invocació de la Verge Maria antich ab portes. Item una làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó (menjador).
- 1456   Pau Serra, sastre
 Alberg: a la parròquia de Santa Creu, al carrer de Sent Johan.
 ARM C-2509 fol. 256v-260
 Item en lo menjador, en la paret, un drap de pinsell ab figures.
- 1456   Salvador Vila, argenter
 Alberg: parròquia de Sant Jaume, al carrer vulgarment dit d'En Aymar.
 ARM C-2509 fol. 262v-266v
 Item una post ab hun cap ab lo ymatge de la Verge Maria (menjador). Item sobre lo portal de la cambra hon jahia lo dit defunct atrobi hun crocifix. Item una làntia de vidre ab son guarniment de cadena (cambra). Item dues pesses de drap de pinzell ab figures (cambreta de dalt).
- 1456   Nicolau Burgués, apuntador de draps
 Alberg: parròquia de Santa Creu, al carrer ho travessa del carrer de la Mar.
 ARM C-2509 fol. 273-275v
 Item hun oratori de la Verge Maria ab sa làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó (menjador).
- 1456   Gabriel Bruy, boter
 Cases: fora lo mur vell de la Ciutat, en la parròquia de Santa Creu, al carrer de les Stores.
 ARM C-2509 fol. 277-279
- 1456   Johan Alamany, tintorer
 Casa-Alberg a la Ciutat
 ARM C-2509 encant fol. 282v-283v.
- 1456   Guillem Font, paraire
 Cases a la Ciutat
 ARM C-2509 fol. 293-294
- 1456   Daniel Morel, ciutadà
 Alberg: parròquia de Sant Jaume, a la travessa del Sepulcre, devant l'alberg d'en Pere Morro, mercader.
 ARM C-2509 fol. 296v-298
 Item hun oratori petit antich (menjador)
- 1456   Guillem Sacosta, mercader
 Alberg: parròquia de Sant Nicolau, al carrer appellat lo Callet.
 ARM C-2509 fol. 298v-304v.
- 1457   Domingo Xuixolo, mariner
 Cases: parròquia de Santa Creu, prop la Portella dels boters.
 ARM C-2509 fol. 315-316v

Item en la paret, sobre lo portal de la cambra, hun oratori de la Invocació de la Verge Maria ab portes. Item una làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó. Item hun drap de pinzell fumad ab moltes figures (menjador).

1457 Antoni Alomar, remolar

Cases: devant la lotga dels mercaders, de propietat d'Antoni Senra, guardià de la mar.

ARM C-2509 fol. 320-322v.

Item hun oratori petit ab lo crucifixi. Item una làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó. Item hun drap de pinzell gran lo qual stava en la paret del menjador ab la istòria de Sent Miquel (menjador). Item dues pavesines ab sengles figures de donells (cambra).

1457 Bertomeu Sinclaus, mestre d'aixa

Alberg: parròquia de Santa Creu, al carrer antigament dit d'en Coa, prop la porta apelada de Santa Caterina.

ARM C-2509 fol. 324v-328

Item hun oratori antich ab la invocació de la Verge Maria, ab portes. Item una làntia de vidre ab son guarniment de cadena de lautó (menjador).

1458 Antoni Sendra, guardià de la mar

Botiga e algorfa: fora la Ciutat, co és en lo raval

ARM C-2509 fol. 334v-337v

Item hun oratori ab portes ab la ymatge de la Verge Maria e altres figures. Item una làntia gran de vidre ab sa cadena de lautó. Item hun drap de pinzell ab figures de la dita dona Morata (menjador).

1458 Salvador Guarrosa, mestre d'aixa

Cases: devant la lotga dels mercaders.

ARM C-2509 fol.

Item hun oratori ab invocació de la Verge Maria e altres ymatges. Item huna làntia de vidre ab son guarniment de canena de lautó. Item hun drap de pinzell de la Paciò. Altre drap de pinzell ab la istòria de Sent Lorens (menjador)

1463 Pere Guialfeny, mercader

Alberg: parròquia de Santa Creu, al carrer dit del vi.

ARM C-2509 fol. 356-357

1464 Pere Castelló, mercader de Barcelona

Casa en la ciutat

ARM C-2509 fol. 205-206v

En la paret atrobam hun drap gran de pinzell nou ab moltes figures (cambre-algorfa). Primo hun oratori antich ab portes. Item una làntia de vidre guornida ab sa cadena e corda (menjador). Item hun tros de cortina blanca ab la ymatge ho figura de Sent Miquel e de hun àngell (recambra).

1468 Jacme Serdà, ciutadà

Cases enderrocadisses: prop la porta del Sitjar

ARM C-2509 fol. 203-204

II

Notari : Joan Porquer 1464-1523

1464 Palagrí Unis, donzell

Alberg: al carrer vulgarment dit de Micer Salzet, a la parròquia de Santa Eulàlia

ARM P-450 fol. 53v-60; encant fol. 61-62

Item en las parets de la dita sala atrobi hun retaula ab ymatge de Nostra Dona ab lo Jhesús al bras lo qual me donà mossèn Nicholau Monyoç. Item sis poms daurats ab hun frontal de carmesí, del qual la seda és mia e les perles de la heretat. Item una lanta de vidre ab son gorniment (sala)
Item hun drap de ras gran de la stòria de Píramus et Tisbe (menjador).

- 1470 Johan Berthomeu
Alberg: parròquia de Santa Creu
ARM P-450 fol. 22-22v
Item hun oratori de Nostra Dona de Sant Johan e Sant Steva en la paret (menjador)
Item hun drap de ras vell de figures, de pocha valua. Item en la paret sis (--) pintades de homens salvatges ab hun bastó en la mà obra de Nàpols (altra cambra)
- 1473 Elionor muller de Johan Berthomeu major de dies
Alberg: (--)
ARM P-450 fol. 87-97
- 1478 Bevinguda muller de Berthomeu Nadal paraire
Alberg: al carrer d'en Ignaci Torrella, a la parròquia de Sant Miquel
ARM P-450 fol. 205-210
Item hun ymatge de Nostra Dona e de molts Sants entic pengat a la paret (sala).
- 1495 Jacme Pons prevere, rector de Valldemossa.
Alberg: al carrer de la Portella, parròquia de Santa Eulàlia.
ARM P-451 fol. 71-74v.; encant fol. 75
Item hun paper en lo qual stà pintat lo Trespàs de Nostra Dona (cambra alt al cap de la scala). Item hun ymatge de Nostra Dona ab son fill al bras lo qual stà penjat al portal de la cambra (menjador).
- 1495 Johan Vivó blanquer
Alberg: al carrer de la Calatrava, parròquia de Santa Eulàlia,
ARM P-451 fol. 78-84 ; encant fol. 85-93v
Item dos draps de pinzell en la un dels quals ha pintades moltes figuras a l'entiganyel. E en l'altre és pintat lo Rey Deviu. Item una cortineta de tinell en la qual stà pintat Sent Cristòfol. Un drap de pinzell en lo qual stà pintat gent qui va a cassa (en una caixa). Item hun ymatge en lo qual stà pintada la Passió de Jhesu Xrist lo qual stà penjat al portal de la cambra de dita sala (sala).
- 1496 Mag. Salvador Sureda cavaller
Alberg: en lo ort de la Almudaina que comprà dels procuradors de Pera Speraneu ciudada.
ARM P-451 fol. 95-137
Item hun tinell ab unes polceras o respallas de roure de Flandes ab dos armaris en lo dit tinell ab ses tencadures. Item hun drap de ras de figuras sobre lo dit tinell clavat a la paret. Item hun ymastge (sic) obre de Flandes dels Tres Reys ab ses portas qui stà sobra lo portal del rebost (sala).
Item hun frontal de retaula o ymatge de casa de carmesí, ab les armas del dit difunt e de la muller sua, ab lo nom de Jhesus de perlas ab flocadura de or e de ceda carmesina (En la cambra nova). Item hun retaula e una carpita entorn dels Set Goyx e una làntia ab sa cadena (capella).

- 1496 Rafael Salt ciutadà.
 Alberg: a la parròquia de Santa Eulàlia, en la ylla de l'esglesia. Devant lo fossar e font de Santa Eulàlia.
 ARM P-451 fol. 164-173v; encant fol. 251
 Item hun frontal petit de carmesí guarnit de perles menudes y hun ymatge de retaula (cambra).
- 1496 Mateu Massanet ciutadà, doctor en drets
 Alberg: al carrer de Sant Jaume, contigu a la sglésia del dit Sent Jaume.
 ARM P-451 fol. 176
 Item dos ymatges qui stàn a la paret, lo hun de la Passió e l'altra de Nostra Dona e de altrs Sants (sala). Item hun ymatge petit de la Passió (scriptori).
- 1496 Matheu Pujals paraire
 Alberg: llogat, al carrer del Socorredor
 ARM P-451 fol. 202-204
 Item hun ymatge petit de pinzell en que és la Passió e tres ymatges de paper qui stan al portal de la cambra (menjador). Item hun drap de pinzell vell e asquinsat. Item altre drap o cortina de pinzell (cambra).
- 1496 Johan Gradolí, mercader
 Alberg: a la parròquia de Santa Eulàlia, al carrer dit del Forat.
 ARM P-451 fol. 273-307, fol. 311-317; encant fol. 321-329
 Item hun ymatge de fust deurat en que és la Nativitat de Jhesu Crist e la Passió. Item una cortina de tela negra ab lo Jhesús e quatre àngels, qui serveix per metre devant lo dit ymatge (la sala). Primo dos draps de ras de figuras (cambra de la sala). Item hun drap de pinzell de la Salutació (cambra del menjador). Primo hun ymatge de Nostra Dona de pinzell ab lo Jhesús al bras. Item una rodella ab Sent Jordi (menjador) Item hun ymatge de Nostra Dona ab Sent Cristòfol e Sent Johan Batista (cambra dels jovens). Item hun ymatge del Juy poquet (scriptori). Primo hun ymatge de fust en que és la Pietat ab les armes a les spallas del Bisbe don Luís de Prades (retret del escriptori.)
- 1497 Michel Blanch, creditrix
 Alberg: a la parròquia de Sant Nicolau, denant la dita església
 ARM P-450 fol. 117-119
 Item hun drap de pinzell obre de venecians en lo qual és pintat la Selutació de Nostra Dona e la Nativitat e com los Tres Reys lo vingueren adorar. Item hun altre drap de pinzell obre de venecians en lo qual és pintat la Passió de Jesucrist Item huna posteta de ymatge en la qual es pintada la Passió de Jesucrist qui stà penjada en la paret (cambre après del menjador).
1498. Gaspar Sala donzell
 Alberg: al Carrer dit dels pintors.
 ARM P-450 fol. 120-122v (incomplet)
 Item hun ymatge en que ha un frontal de carmesí ab les armes de Sala y Fuste(r)s ab un Jesús ab letres de perles menudes en lo qual ymatge havia vuyt poms daurats y un lletó. Item una llàntia ab se corda y cadena penjada en mig de la sala (sala). Item un ymatge de Sent Cristòfol (cambra qui trau portal al dit porxet.)
- 1506 Gabriel de Berga, ciutadà
 Alberg: prop l'Hospital General, a la parròquia de Sant Jaume
 ARM P-450 fol. 68-87

- Item dos ymatges de Nostra Dona lo hun gran antic, e l'altre petit; stàn pesats prop la porta de una cambra de la dita sala. Primo hun drap de tela ab algunes figures qui stave al tinell. Item hun drap de ras stret ab figures qui stave detrás la taula. Item hun cobri taula de venecians bo (sala). Item hun frotal de ymatge de vellut carmesí intitulat de perles (cambre qui trau finestra a l'entrada)
- 1506   Johan Aguiló apotecari
Alberg: En la plaça del Pa, a la parròquia de Santa Eulàlia
ARM P-450 fol. 151-159, encant fol. 160-178
Item un retaula sobra lo portal de dita cambra en lo qual és la Passió ab Sant Johan y Nostra Dona. Item alguns papers pintats sobra lo dit portall (menjador). Item hun drap de pinzell de Adam. Item un drap de pinzell de tinell (porxo).
- 1506   Onofre Gallet prevere
Alberg a la ciutat
ARM P-450 fol. 367-371; encant 371
- 1506   Johan Gomis agricultor
Cases: parròquia de Santa Eulàlia al carrer o travessa qui hix devant la casa del Magnífic Jacme de Carreteny doctor en lleys.
ARM P-450 fol. 378-381
Item un drap de pinzel pintat de xamelots nou de que diu la dona muller del defunt que és de un lensol seu que havia tret de casa se mara. Item altre drap de pinzel vel ya usat on és pintat la Salutació de Nostra Dona e Tres Reys. Item un imatge de Nostra Dona de guix sobra lo portall de la cambra ab unes tovalletes devant (menjador).
- 1506   Ysabel Staràs
Casa: a la parroquia de Santa Eulàlia, al carrer antigament dit d'en Plaça.
ARM P-450 fol. 387-395
Item hun imatge de fust a la paret de la Salutació vell (menjador).
- 1506   Ludovico Cotoner, ciutadà
Casa: al carrer de Sant Jacme.
ARM P-450 fol. 395
Item sobre la dita caxa hun drap de ras de figures ja vell, la major part arnat e asquinsat. Item huna ymatge de Nostra Dona ab son fill (sala)
- 1506   Gabriel de Berga
Alberg: a la parròquia de Sant Jaume, prop lo Hospital General.
ARM P-451 fol. 404-419
Item dos ymatges de Nostra Dona, lo hun gran e l'altra petit (sala).
Primo hun drap de tela ab algunes figuras qui stave al tinell (cambre).
- 1507   Magdalena Costa
Casa situada a la parroquia de Sant Miquel al carrer de la Ciquia de la aygo de la Ciutat.
ARM P-450 fol. 409-412
A la paret, sobre lo portal de la Cambra, hun ymatge ab hun crucifix (menjador).
- 1509   la dona muller de Pere Montenyans qº.
Casa: dins la Almudayna devant la Case del Magnífic Cabriel
ARM P-450 fol. 412-414; encant fol. 415

- Item hun drap vell de pinzell. Item altre drap obres de xemellot en la paret.
Item hun Jhesús ab son bastiment (menjador dalt)
- 1509 Johan Alberti mercader
Casa: a l'antrada del carrer del Vi, a la part de la placeta de Santa Creu.
ARM P-450 fol. 418-423; encant fol. 424
Item hun ymatge de la Passió e una làntia ab se cadena penjade al mig del menjador, són dels dits germans (menjador)
- 1510 Philipi Pont ciudadà
Alberch: ab les armes de Pont en lo front de part de dins del dit alberch.
ARM P-450 fol. 430-442v
Primo alt en la paret hun ymatge de la Pietat ab la vasa deurada. Item hun altra ymatge ab portes de Nostra Dona ab alguns Sants (altre menjador).
Item hun retaula de la Salutació de Nostra Dona en lo quall en la huna part és Sant Johan Batista e en l'altra part Sant Miquel (Scriptori devall lo Menjador).
- 1510 En Togores, donzell
Alberch: a la parroquia de Santa Eulàlia
ARM P-450 fol. 450-459
Item hun ymatge de Nostra Dona e altres sants antich e vell lo quall penja al portall de la Sala (menjador). Item quatre papers pintats de diverses sants en la hu dels quals ha una Verònicha (cambra major). Item hun ymatge de Santa Bàrbara. Item dos ymatges de paper ço és lo hun de la Pietat e l'altre de la Passió (cambra).
- 1510 Perot dez Ros, ciudadà.
Alberch: al carrer de la Portella.
ARM P-450 fol. 471v-475; encant fol. 475v-477
Sobre lo portal de la sala ha hun ymatge de fust deurat de Nostra Dona poquet.
- 1510 Arnau de Santa Cilia, canonge
Casa: de la dignitat del Reverent Capiscol.
ARM P-450 fol. 480-489
Item altre drap de ras de dita taula ja usat (menjador).
- 1511 Francesc des Bruyl, ciudadà.
Alberch: al carrer dit de Sant Feliu.
ARM P-450 fol. 497-515
Item a la paret hun ymatge de Nostra Dona vell ab hun frontal de vellut ab sis poms deurats (sala). Item en lo front de la cambra hun ymatge de sant Gregori (cambra).
- 1512 Bernat Babiloni paraire.
Alberg: a la parròquia de Sant Miquel
ARM P-450 fol. 522-529
Item hun ymatge alt al portal de la cambra ab Nostro Senyor crucificat y ab dos ladres (sala). Item hun drap de pinzell molt vell. Item unaltre drap de pinsell vell qui stà denant lo dit (cambra maior).
- 1517 Johan Castell notari
Alberg a la ciutat
ARM P-450 fol. 300-301

- Item hun retaula de cortine ab polseres dels Tres Reys mitgen fer. Item altre retaula de cortine sens polseres de Sant Hieronim. Item hun retaula de pergamí de tres palms en que son tots los misteris de la Passió de Jesucrist.
- 1518 Johan Rull, apotecari
Alberg a la ciutat.
ARM P-450 fol. 255-258; encant fol. 259
Item a la paret tres ymatges de paper (cambre al replà de l'escala).
- 1520 Agustí Serralta, ciutadà
Alberg: al carrer del Sitjar, parròquia de Sant Jaume
ARM P-450 fol. 215-226
Primo un retaula de la Salutació lo qual stava al cap de la Sala. Item hun ymatge de la Nativitat guarnit de fust (sala). Strado ab son spatler de fust pintat de obres romanes ab les suas armes (cambra del difunt). Item hun drap de ras gran de figures lo qual stave a front de la sala (menjador).
- 1520 Simon Roger lapiscida
ARM P-450 fol. 320-324; encant fol. 325-329
Casa: llogada, de Mossèn Pons prevere, situada en lo carrer del Call.
Item a la paret molts ymatges de paper y dos sarafins. Item un retaula gran de la Salutació qui stave penjat a la paret. Item una làntia ab se cadena e corda (menjador). Item una cortina gran en que havia pintade la Sena ab los Apòstols (cambra hon dormia lo dit difunt)
- 1521 A. Anselm
Alberg a la ciutat
P-450 fol. 261-276; encant fol. 277-283
Item alguns papers o ymatges a la peret (cambra). Item algunes ymatges de paper a la peret (altre cambre). Item hun ymatge o retaula de Nostra Dona usat (sala).
Primo una figura de Nostra Dona daurada de bulto ab ses portes, bastiment e polseres, ab una vestidura de fil empua ab listes tarangades. Item quatre serafos de paper de letanies. Item alguns papers pintats de figures de Sants. Item una post molt vella en que és pintada la figura de Nostra Dona. Item un ymatge petit romput de Nostre Dona la qual és de bulto ab ses cubertes y portes pintades de Sants (dins la capella). Item hun ymatget de fust a hon ere pintat la Passió (estudi).
- 1522 Hyeroni Cotoner ciutadà
Alberg: al carrer de Sant Jacme a la parròquia de Sant Jacme.
P-450 fol. 188-196
Damunt lo tinell una posteleta de figures de ras molt usades. Item a la paret un retaulet en que stà pintat de guix Nostra Dona ab son fillet y tres saraffins (sala). Item a la paret un ymatge de la Passió (sala vella qui trau finestra al ort). Item un retaulet petit ab la Passió deurat (recambra on dormia lo difunt).
- 1522 (--) paraire
Casa: al carrer dels Holms en la parroquia de Sant Miquel.
ARM P-450 fol. 316-318
- 1523 Pere Remolar fuster.
Unes cases, so és botiga e algorfa a la parròquia de Sant Nicholau
ARM P-450 fol. 292-293
- 1523 Nadal Castell moliner de farina
Alberg pobre, a la ciutat

ARM P-450 fol. 304-305

- 1523 Pere Moll paraire
Cases, a la Pescateria
ARM P-450 fol. 312-314
- 1523 Johan Pons blanquer
ARM P-450 fol. 330-333v, encant fol. 338v-340.
Item hun retaula de fust ab la figura de Nostra Dona. Item una làntia ab dos cadenas de leutó (menjador). Item una cortina de ras ab dos letons e scuts lo nom de Jhesus en mig. Item una cortina de pinzell de Flandes vell (cambra).
- 1537 Johan Ribes, prevere
Alberg: al carrer de mossèn Cunillers, a la parròquia Santa Creu.
ARM P-450 fol. 237-251v
Item una posteta a hon és pintada la mort ab cobles de la mort (Estudiet de mitge escala). Item hun ymatge de tela guarnit de fust a hon és Jesuchrist quant aparex a la Magdalena en l'ort. Item un angelet y una cadufeta de Letames (cambra). Item un ymatge de la Verge Maria de Loreto de tela ab son bastiment de fust. Item hun retaulet hon es la Passió vell (cambra de la Sala).
Item una cortina de venecians vella hon és pintada la Cena que feu Jesuchrist ab los apòstols. Item unaltra consenblant cortina vella a hon és pintada la Passió de Jesuchrist. Item una cortina de tela a hon és pintada la Resurecció y com los Tres Reys d'Orient adoraren a Jesuchrist, vella. Item unaltra cortina gran de tela a hon són pintats los Reys d'Orient. Item un entorn peu de lit de tela pintada ab dos latons y un scut. Item hun retaulet de tela ab son guarniment a hon és pintada la Salutació de la Verge Maria (recambra).

II

Notari: Martí Terrers (1471-1512)

- 1471 Georgi Boga, baster
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia
ARM T-854 fol. 40-45v
Hun drap de pinzell pintat de les Tres Deesses, Venus, Juno e Pallas. Item hun ymatget petit de la Pietat de fust e hun ymatget de Nostra Dona de guix (menjador).
- 1472 Bartomeu Albertí, doctor i jurista
Alberg: parròquia de la Almudaina
ARM T-854 fol. 7-17v.
- 1474 Johan Stach, corder
Casa: carrer de la longa dels genovesos, a la parròquia de Sant Nicolau.
ARM T-854 fol. 24v-32
Hun drap de pinzell clavat a la paret ab lo misteri del trobar de la Creu. (cambra) Hun drap de pinzell pintat del misteri de la Passió. Item hun drap de pinzell ab Sant Anthoni e Sancta Catarina. Item hun ymatge o retaulet de fust ab Sants sobre lo portal de la cambra. (menjador).
- 1475 Baltasar Carreres, texidor de llana
Alberg: carrer d'En Cameró
ARM T-854 fol. 36-38

- Hun drap de pinzell ab Ystòria de Santa Sibil·la (menjador); *venut per VIII s.* (encant). Hun drap de pinzell vell ab donzelles e altres pintures. Item hun altre drap de pinzell petit ab ymatges de Nostra Dona e Sancta Catarina (menjador); huna stora blanca clavada a la paret; una làntia ab son forniment.
- 1476 Pere de Viana, botiguer
 Casa a la Ciutat
 ARM T-854 fol. 64-83
 Un ymatge de Nostra Dona ab lo Jesu Xrist al bras de guig ab huns paternostres de sabeia negre en la mà (--).
- 1478 Joanot Sureda, donzell
 Casa: llogada, situada al carrer de la Portella.
 ARM T-855 fol. 22-36
- 1479 Nicolau Joan, mariner
 Alberg en la ciutat
 ARM T-855 fol. 47-48
 Hun ymatge de Nostra Dona a la paret nou obra de venecians. Item hun drap de pinzell gran nou, en lo qual és pintada la Trinitat e altres Sancts (menjador).
- 1480 Ludovico Çanglada, donzell
 ARM T-855 fol. 90-123v
 Hun oratori ab portal de passatge nou en què és pintat Nostra Dona ab lo Jhesús al braç e Sanct Joan Baptista al hun costat e Sanct Francesch al altre, figures ab les armes de Çanglada en les polceres. Item una làntia ab son guarniment. (menjador). Hun drap de tinell de ras ab figures de Sanct Jordi a cavall quant delliura del Drach la donzella ia vell e usat (cambra). Hun ymatge de Jhesu Xrist enbotit sens creu. Item alguns papers pintats de figures de Sancts de poca valor (oratori).
 Demunt lo dit bancalet havia hun drap pintat de hun bell pagó e altres frasques (retret de l'escriptori). Hun retalet de fust ab ymatges de paper de poca valor (cambra dels escuders). Hun oratori o retalet de fust molt vell e sòtil ab ymatges de la Passió de Nostra Dona (casa de la taverna).
 Hun retaula vell ab ymatges de Nostra Dona e altres Sancts ab hun frontal de vellut negre ab flocadura blanca e negre (menjador de la vinya). Hun retaula de Flandes hon és pintat la Salutació, la Nativitat de Jesu Xrist, lo Simeon e los Tres Reys. Item hun retalet ab portes hon és pintada la Passió de Jesu Xrist. Item una posteta de fust daurada per donar pau hon és pintada la Pietat (capella de la vinya).
- 1482 Joan Oliver, guixer
 Casa: parròquia de Sant Eulàlia, porp l'església de S. Francesc.
 ARM T-855 fol. 142-145v
 En la paret una ymatge de la Salutació obra de venecians. Item un altre ymatge de fust ab figures de Jesu Xrist e altres, molt vell (porxada).
- 1485 Bertomeu Gomila, texidor
 Casa: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer vulgarment d'en Sureda
 ARM T-855 fol. 191-195v: encant T - 856 fol. 1-5v
 Hun retalet o ymatge de figures de Nostra Dona e altres sancts ia vell e ab hun frontal sòtil. Item hun drap de pinzell pintat de les Tres Deesses e Paris (sala); encant: hun drap de pinzell de les Deesses I lliura II sous.

- 1486 Antoni Pont, paraire
 Casa en la ciutat
 ARM T-856 fol. 17v-19
 Una cortina de cànem negra pintada de brots e figures (cambra).
- 1486 Francesch de Sant Martí, donzell
 Alberg de la ciutat
 ARM T-856 fol. 23-35
 Hun ymatge daurat de figures de Nostra Dona ab lo Jesús al bras Sanct Francesch e altres Sancts. Item hun drap de la Salutació fet de tela obra de Flandes Item hun drap de tela ab la figura de Sancta Magdalena. Item hun drap de tela hon és pintada la Pietat. Item hun drap de ras ab figures de galants gran (cambra).
- 1486 Margarita Vda. de Bernat Mercer, mercer
 Casa a la ciutat
 ARM T-856 fol. 36-38v.
 Un retaulet penjat a la paret daurat hon és pintat lo traspàs de Nostra Dona. Item hun drap de pinzell obra de Flandes hon és lo devallament de la Creu e la Resurrecció. Item una stora a la paret vella de jonchs pintada (menjador). Un cobre taula, obra de venecians ab ocells e altres pintures (cambra).
- 1486 Pere Gallart, mercader
 Casa llogada: devant la sglésia de Sant Nicolau
 ARM T-856 fol. 40-44; encant fol. 46v
 Hun drap de pinzell obra de Flandes qui és la Istòria de Paris ab les Deesses Item hun altre drap de pinzell hon és la Creació de Adam (cambra).
 encant: Dos draps de pinzell lo hu gran de Adam e Eva, l'altre poquet de les Tres Deesses I lliura X sous.
- 1487 Guillem Pont
 Casa a la parròquia de Santa Creu
 ARM T-856 fol. 49v-52
 Hun drap de tela pintat ab hun galant e una donzella demunt lo dit tinell (sala).
- 1487 Blas Valero, notari
 Casa a la ciutat
 ARM T-856 fol. 52-56v
 Un cortinatge de quatre pessas fet de drap de Almeria ab rande al mig de cascuna pessa. Item un retaulet obra de Flandes, ab polseres daurades, és la Passió de Jesuchrist (cambra); Un ymatge de Flandes de la Passió an Joan Remiro notari, II lliures I sou II dines (encant). Un retaula dels Tres Reys d'Orient fet de tela. (cambra); hun ymatge dels Tres Reys an Antoni Abrines XII sous (encant). Hun cortinatge ab son gorniment ab figures obra de València V pessas ab flocadura groga (cambra). Hun ymatge de Flandes de l'assotament de Jesús (escriptori).
- 1489 Michel Moix, donzell
 Casa a la ciutat
 ARM T-856 fol. 69-85
 Un drap de ras per a tinell ab quatre figures, dos galants e dues donzelles vell. Item un drap de ras ab figures de cassa vell e sòtil. Item hun ymatge de paper hon és pintada la Pietat (cambra).

hun retaula penjat a la paret ab figures de Nostra Dona e dels Sancts Joans ab quatre poms daurats e hun frontal de vellut vell e sòtil. Una làntia ab sa cadena de lautó e guarniment. (sala).

- 1489 Martí Terrasa, notari
 Casa a la ciutat
 ARM T-856 fol. 87-89v.
 Hun ymatge daurat ab figures de la Verge Maria ab lo Jesús al bras e altres Sancts (menjador).
- 1489 Antonia, muller de Francesc Riera
 Casa propietat de Lluís Maties, convers, confiscat per la Santa Inquisició.
 ARM T-856 fol. 92v-97v
 Hun ymatge al portal de la cambra hon ha pintada la Salutació de Nostra Dona ab una làntia devant (menjador).
- 1490 Jacme Dolç, ferrer
 Casa a la Ciutat
 ARM T-856 fol. 110v-115
 Entorn lo llit havia tres pessés de cortinatge ab hun galant e una dama (cambra). Hun retaula de Nostra Dona (*donat pel difunt a la Confraria de Ntra. Dona de la Concepció*). Item hun drap de pinzell de Homens Salvatges sòtil. (menjador)
- 1490 Bernat Miquel Berard, ciutadà
 Casa: en el carrer de la Portella
 ARM T-856 fol. 121-130
 Hun ymatge penjat a la paret ab figures de la Verònica e de la Verge Maria la Fas. Item altre ymatge de la Verge Maria e altres sancts, vell (menjador). Hun ymatge dels Tres Reys de Orient penjat a la paret. Item una làntia ab son guarniment (cambra de la possessió)
- 1491 Baltasar Boga, forner
 Casa ab un forn de pa, situat en Ciutat, parròquia de Santa Eulàlia devant la font dita de Sancta Eulàlia.
 ARM T-856 fol. 146-150
 Hun ymatge de Jesus petit. Item una cortina pintada de les vistes e sponsalles de los Reys Nostres senyors. Item hun drap de tinell pintat de dues figures. Item hun drap de pinzell squinsat (cambra). En lo portal de la cambra hun retaulet pintat e daurat ab figures de la Passió e altres Sancts ab sa làntia fornida.
 Sis pessés de cortinatge de tela negra pintades de la Istòria de d'Ardarch atrobades dins una caixa de alber sòtil blanca. Item dos drapets de pinzell hun Sanct Hieronym, altre de Sant Jordi (menjador).
- 1492 Gaspar Miquel Rollan, mercader
 Casa: carrer de la Bosseria, parròquia de Sant Nicolau
 ARM T-856 fol. 152-158v
 Hun retaula o drap de pinzell dels Tres Reys de Orient sòtils. Item una làntia ab son guarniment. (entrada). Hun drapet de pinzell ab ymatges de Nostra Dona e altres Sants. (estudi). Hun ymatge de paper al cap del llit de la Trinitat (retret de l'estudi). Hun drap de pinzell sobre lo dit tinell. Item hun drap de pinzell de la Passió de Jesucrist vell. Item hun ymatge de Nostre Dona ab lo Jesus fet de vidre obra de Venècia (sala).

- 1493 Bernat Berard, ciutadà
Alberg: en lo loch de la Almudayna, comprat al magnífic Gaspar Burdils.
ARM T-856 fol. 188-199
Hun retaula de Nostra Dona e altres Sancts vell e antich qui's diu és de les filles de la dona Pisana (sala nova). Una ymatge de Nostra Dona feta de coral xicha qui's diu és de la dona Nicolaua Reyes, ma germana (cambra). Hun retaulet de Nostra Dona de fusta vell e lo Jesús (cambra). Una cortineta de tela pintada dels Reys. Item Dos papers de figures de Jesucrist. Item dos papers pintats de ymatges de la Pació y Nostra Dona (cambra). Hun drap de pinzell vell de figures (porxe).
- 1493 Lorens Bertran, paraire
Casa ab sos lavadors e saboneria, situat en la present ciutat de Mallorca nomenat lo bany d'en Granada.
ARM T-857 fol. 34-44; encant fol. 47
Una cortina verda ab la istòria de Susanna (sala); venuda a l'encant, II lliures. Item una cortina negra pintada de donzelles. Item hun cobribanch larch ab figures de ras. Item hun drap gran de pinzell pintat de figures de Nostra Dona y altres Sancts (sala). Item altre drap de pinzell pintat de la Creatió de Adam (sala); venut a l'encant per 8 s. Item hu tapa-porta de ras ab tres figures (sala); venut a l'encant per XVI sous.
Una cortina pintada ab una dama e hun iove. Una cortina negra pintada de la Ystòria de Griselda (cambra). Hun retaulet dels Tres Reys de Orient per X sous. Item hun drap de pinzell Història de Radix Jessé a la dita dona per X s. (encant)
- 1493 Bernardí Berard
Casa en la ciutat
ARM T-857 fol. 78-89v; encant 110-114
Hun ymatge de Nostra Dona antich ab figures de altres Sancts (sala nova). Una cortina gran dels Tres Reys e hun pali dels Tres Reys tot de cànem. Item hun ymatge de guix de la Salutació de Nostre Dona blanch. Item hun altre consemblant ymatge de Nostra Dona e lo Jesus daurat (cambra). Hun drap de pinzell de figures de Hector e Priam (recambra).
- 1494 Michel Gual, brasser
Casa llogada a la ciutat
ARM T-857 fol. 112
- 1494 Jacme Domingo
Casa en la ciutat
ARM T- 857 encant fol 114v.
Item una cortina gran pintada a ell matex per 18 s. 9 d.; Item una cortina pintada ab minyons an Martí Moix 1 lb. 10 s.; Item una cortina vella pintada an Gener corredor per 8 s.
- 1494 Barthomeu Costa
Casa en la ciutat
ARM T-857 fol, 118v-119
- 1494 Gabriel Gibert texidor
Casa en la ciutat
ARM T-857 encant públic fol. 106v-108
- 1494 Johan de Sent Joan, cavaller
Casa: en la parròquia de Sant Jaume, en lo carrer del Cigar tengut sots alou.
ARM T-857 fol. 129-145

Hun ymatge de la Salutació ab una cortina de la Passió cruceu portat humeris. Item hun ymatge de la Passió o Crucifixi de Jhesu Crist en hun armari de fust pintat ab una tela de ceda devant (sala).

Una ymatge de la Salutació. Item hun ymatge de Nostra Dona vell, ab armes de Sent Joan (menjador). Hun altre ymatge de Nostra Dona e altres Sancts daurat de bona mà. Item una làntia ab sa corda e guarniment (sala). Hun altar ab hun retaula del Devallament de la Creu ab Nostra Dona e altres Sancts ab sa ora e ab dos tovalles ab listes blanchs, e una tovallola ab son pali de ceda groga turquesa ab senyal de Sant Joan. Item hun drap de pinzell a la paret de la Resurrecció de Jesu Crist e una cortina vella de tela (capella). Altre drap de pinzell de les Tres Deesses y de Paris (sala).

1494 Nicolau Berard

Casa en la ciutat

ARM T-857 fol. 151-160

Hun drap de pinzell de Sant Joan Baptista ab la sua Ystòria. Item hun ymatge de Nostra Dona antich ab vuyt poms deurats hun frontal de carmesí ab tres lletres de plà menuda. Item una làntia ab son forniment (sala).

1496 Pere Ferran, fuster

Alberg hostel, parròquia de Santa Eulàlia.

ARM T-857 encant fol. 175v-181v

1496 Michel Serralta, paraire

Casa en la ciutat

ARM T-857 fol. 182v.

1496 Arnau Busquet, ciutadà

Casa: parròquia de Santa Eulàlia

ARM T-857 fol 202v-206

Hun ymatge de Nostra Done y altres Sancts penjat a la paret vell, ab vuyt poms daurats lanser. Item hun ymatge de marbre de figures de Nostra Dona y altres sancts. (sala) Hun frontal de vellut blau ab perles menudes antich per a devant ymatge Item tres draps de pinzell antichs lo hu de figures de Nostra Dona e altre de casses e dames (cambra).

1497 Raimundo Vivot, cavaller

Casa en la ciutat, parròquia de l'Almudaina

ARM T-858 fol. 13-23v.

Hun ymatge daurat ab figures de Nostra Dona y altres Sancts. Item una làntia ab son forniment (cambra). Item hun drap de tinell Ystòria de Júpter e Argos (altra cambra). Hun ymatge a la paret de Nostra Dona ab polseres y steles. (sala). Hun drap de pinzell ab les Tres Deesses, Venus, Juno y Pallas usat (cambra -torre de la possessió a Inca).

1497 Joan Miró, notari

Casa a la ciutat, parròquia de Sant Nicolau

ARM T-858 fol. 30-32

En la paret lo ymatge dels Set Goigs de la Verge Maria sobre tela. Item en l'altre paret lo ymatge de fust pintat de la Paciò de Jesucrist y del trespàs de Nostra Dona ab una cortineta negra e vuyt poms daurats. Item lo ymatge de monsenyer Sent Onofre ab la història de la sua vida (menjador). Hun ymatge de Nostra Dona (estudi).

1499 Pere Truyol, prevere de la Seu de Mallorca

Casa d'Antoni Martí

ARM T-858 fol. 61-64v

- En la paret hun drap de pinzell de figures de Nostra Dona. Item hun canalobre de ferro antich ficat a la paret (entrada). Hun ymatge ab figures de la Passió e hun Jesuset (cambra).
- 1499   Berthomeu Pont, paraire
Alberg en la ciutat
ARM T-858 fol. 81v-82v.
- 1500   Joan Ambrós, boter
Casa: carrer de la Mar
ARM T-858 fol. 82v-83v encant fol. 87-88
Hun drap de pinzell de monssenyer Sanct Lorens e altre de les Set Virtuts (cambra); *venuts a l'encant per VII sous i XII sous respectivament.*
- 1500   Gabriela, muller de Georgi Domenech
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, en les voltes dels hostals de Sóller.
ARM T-858 fol. 83v-85
Item hun drap de pinzell a la paret història de la Sibilla. Item altre drap de pinzell història de Sant Jordi. Item altre drap de pinzell per a tinell ab dos galants e dos dames. Item hun ymatge de Nostra Dona pintada en fust al portal de la cambra, Item hun altre ymatge qui's tanca que yo portí de casa del dit mon germà. (menjador). Item hun drap per a paret pintat de cotó blau. (cambra).
- 1500   Eulàlia, muller de Poncio d'es Laners
Alberg: prop la font del Sepulcre
ARM T-858 fol. 94-95v
Item hun ymatge de figures de Jesús e una làntia (menjador).
- 1500   Joan Cardels, flassader
Alberg en la ciutat
ARM T-858 fol. 105v-106v.
- 1502   Onofre Canet, notari
Alberg: parròquia de Sant Nicolau, devant la sglésia de Sanct Sperit de Roma.
ARM T-858 fol. 139-144
Item hun ymatge de Flandes, lo crucifixi e la Maria e Joan ab ses polseres. Item altre drap de Flandes, Nostra Dona al altres Sancts poquet. Item una làntia ab son forniment (sala). Item hun drap de pinzell de la Creació de Adam (menjador). Item la Salutació en hun trosset de tela de cànem (cambra). Item hun ymatge del crucifixi (retret de l'estudi).
- 1503   Isabel muller de Pere Riera, notari
Casa de la ciutat
ARM T-858 fol. 156-157
Item quatre draps de pinzell lo hu de la Nativitat de Jesús, l'altre del Crucifix e los dos petits ço és lo hun de Sant Christòfol, altre de la Salutació. (--).
- 1503   Joan Fuster, donzell
Casa: carrer de la Portella, parròquia de Santa Eulàlia.
ARM T-858 fol. 146v-152v
Hun ymatge de la Salutació de Nostra Dona, obra de Flandes (menjador).
- 1503   Pere Çafortesa, ciutadà
Alberg: parròquia de Sant Jaume.
ARM T-859 fol. 14-22v
Hun ymatge de la Passió, la Salutació y altres misteris. Item una làntia ab son gorniment (menjador)

- 1504 Francesch Berard, doctor en lleys
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, en la travessa de front y devant la Portella.
 ARM T-858 fol. 164-175
 Hun retaula a la paret de fust pintat e daurat de la Nativitat de Jesu Christ ab la làntia guarnida (sala).
- 1504 Joana Nadal, muller de Antoni Martí
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, prop la Quartera, contenenent la volta dita vulgarment d'en Tornamira.
 ARM T-858 fol. 176-185v
 Item hun drap de ras ab deu figures ja vell. Item altre drap de ras ab figures bo. Item hun tapaporta de ras ab armes de mossèn Antoni Martí e de la dita senyora sa muller. Item hun drap de taula morisch scacat. Item altre drap de taule ab listes e pintures morisques del dit mossèn Antoni Martí (cambra de la volta).
 Hun tinell obrat de tercia vell, ab sos grahons, ab hun drap de pinzell sobre tela de cànem, ab la Ystòria de la Nativitat de Jesucrist. Item hun ymatge de la Passió de Jesuchrist e en la polcera havia hun ymatge de Jesús Infant, qui era de la heretat del dit mossèn Antoni Martí. Item hun altre ymatge de la Passió de Jesu Christ. Item un drap de pinzell de casses (sala).
- 1504 Antoni Febrer, paraire
 Alberg: prop la carniceria del Call
 ARM T-858 fol. 186-187v
 Hun drap de pinzell vell de figures. Item una cortina de figures. Item hun ymatge de Nostra Dona groch, ab portes e hun altre de pinzell de Nostra Dona (menjador). Hun drap de pinzell obrat o pintat de brots a ops de tinell (cambra de l'entrada).
- 1504 Ramon Gual, ciutadà
 Alberg: parròquia de Sant Jaume que antigament fou de mossèn Joan de Tagamanent.
 ARM T-858 fol. 192v-201v.
- 1504 Joan d'Espanya, lapiscida
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer del molí de vent
 ARM T-859 fol. 30-32
 Item una cortina de paret ab figures de la Passió de Jesu Christ sobre tela (menjador)
- 1504 Jaume Gara, moliner de panys
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia en la travessa del carrer d'en Berart, al carrer de la Torre de la Mor.
 ARM T-859 fol. 39-41v
- 1505 Antoni Pont, paraire
 Alberg: parròquia e carrer maior de Sant Michel
 ARM T-859 fol. 49 ; encant fol. 53-54
 Item hun ymatge de Nostra Dona de guix pintat (menjador). Item hun drap pintat de les Tres Deesses sòtil (cambra); *venut a l'encant per 3 sous*. Altra cortina pintada dels Tres Reys an Joan Stany per XIII s. IIII d. (encant)
- 1505 Michel de Pachs, cavaller
 Alberg: parròquia de Sant Nicolau, devant lo portal maior de la sglésia de Sant Domingo, que és vinclat al magnífic mossèn Nicolau de Quint o vinclat a aquell.

- ARM T-859 fol. 59-66v
 En la paret hun ymatge de Nostra Dona ab lo Jesús y altres Sancts daurat.
 Item hun drap de ras de figures de dames y galants (cambra).
- 1505 Onofre Fabra
 Alberg en la Ciutat
 ARM T-859 fol. 74-76
- 1505 Jaume Terrasa, paraire
 Alberg: parròquia de Sant Miquel, en lo carrer qui ix devant la botiga olim d'en Abrines apothecari en lo carrer maior de Sant Miquel.
 ARM T-859 fol. 84v-87v : encant fol. 90-90v
 Item hun cortinatge negre de quatre pessas pintades de carts (cambra). Item hun drap de tinell fet de cànem pintat de figures de Sancts e una corneta oldana (casa d'en Jordi). Hun drap de pinzell de Salamó an Huguet Cardona per VIII sous (encant). Hun drap de pinzell vell, cavalcada, an Sebastià Massot per III s. VI d. (encant). Hun drap de pinzell vell Sancta Catarina, an Jaume Busquet, per XIII s. (encant). Hun drap de pinzell dolent, al dit Marsal Palmer per II s. VI d. (encant).
- 1507 Jaume Dalmau, notari
 Alberg: parròquia de Sant Nicolau en la placeta de Joan Arnigó
 ARM T-859 fol. 104v : encant 122-122v.
 Sobre lo portal de la cambra hun ymatge de pinzell ab bastiment de fust pintat de la Passió de Jesu Christ e Nostra Dona e de Sanct Joan ab los dos ladres. Item hun drap de pinzell ab enfront sobre la taula pintada de la Sibill a, Nostra Dona e Profetes, ab hun brollador de aygua pintat en lo mig. Item altre drap de pinzell pintat de la Salutació e de la Nativitat de Jesu Christ (menjador).
- 1507 Caterina Serra muller de Joan Serra, mercader
 dues cases: parròquia de Sant Jaume en lo carrer qui puja al Sepulcre, devant lo alberg de mossèn Pere Andreu mercader.
 ARM T-859 fol. 108v-112v
 Item en la paret hun drap de pinzell ab la Salutació e los Tres Reys. Item hun drap de tela pintat de la Salutació (menjador).
- 1507 Michel Prats, prevere
 casa a la ciutat
 ARM T-859 fol. 115-118v ; encant 120-121v
 Item hun drap de pinzell pintat de la Passió de Jesu Christ (menjador).
 Item hun drap de pinzell de Homens de Armes, usat (cambra); *venut a l'encant per VIII sous al prevere Venrell*. Item una Verònica de pinzell, obra fina (estudi). Item hun drap (*de pinzell*) de la Passió de Jesu Christ (estudi); *venut a l'encant an Joan Cortoy per 6 sous 4 diners*. Item hun altra de la Resurrecció tots de pinzell (estudi); *venut a l'encant al canonge Exartell per 4 sous 10 diners*. Item una Verònica ab polseres daurades (estudi).
- 1508 Gabriel Torralba, scrivà
 Alberg: de mossèn Joan Fuster donzell
 ARM T-859 fol. 124v
 Item hun drap de pinzell vell de figures de Jesu Christ quan horava en l'ort. Item una cortina negre vella pintada de la Salutació. Item una altra cortina pintada de pintures qui per vellura no's vehen. Item hun ymatge vell ab figura de Jesu Christ e hun altre de Nostra Dona ab lo Jesus ab polseres (estudi).

- 1508 Bertomeu Puig, notari
 Alberg: en la parròquia de Santa Eulàlia, a la travessa de micer Armadams.
 ARM T-859 fol. 143v
 Item hun drap de pinzell de figures y cassa (lotgeta de l'hort). Item hun ymatget daurat de Nostra Dona ab lo Jesús al bras e altres Sancts. Item hun altre ymatget de Nostra Dona sobre tela (recambra).
- 1509 Pere Frexa, paraire
 Alberg: d'en Bartomeu Vilar, prop la carniceria maior
 ARM T-859 fol. 162-165v
 A la paret dos ymatges de Nostra Dona e altres Sancts, ab llur làntia ab son forniment. Item hun drap de pinzell vell pintat de la Salutació. Item una cortina de cànem ab los Tres Reys de Orient. Item altre drap de figures del Juy de Selamó. Item hun altre drap pintat de xemellot blanch e morat ab hun senyal al mig. (menjador)
- 1509 Melchior Thomé, donzell
 Alberg: per ell obrat, ab son ort, terraple e altres pertinences, scituat dins la present ciutat, a la parròquia de Santa Creu, en la plassa del Born.
 ARM T-859 fol. 167v-182
 Item hun ymatge de la Passió de Jesu Christ ab Nostra Dona e altres Sancts. Item una làntia ab son gorniment. (sala). Item hun drap de ras pintat de Homens Salvatges. Item hun drap de figures dames e galants e casses grans. Item altres dos draps ab figures de ras petits ab figures velles. (recambra).
- 1509 Michel Carbó, mercader
 Alberg: de Pere Grasset
 ARM T-859 fol. 182v-184v
 Hun ymatge antich daurat de Nostra Dona e altres Sants (--)

IV

Notari: Jordi Ramon (1475 – 1526)

- 1475 Joan Cases
 Casa: llogada, situada a la parròquia de Sant Nicolau, en una travessa ho on stà en Albons candeler, situada en la Tapineria.
 ARM R-577 fol. 22-25
 Item hun rataula de Nostra Dona ab portes vell entich de poqua valor (menjador).
- 1476 Thomé Puig
 Alberg: parròquia de Sant Miquel, en lo carrer de Sent Miquel.
 ARM R-575 fol. 1-6v
 Item hun ymatge de Nostra Dona petit ab portes vell en que ha VI poms daurats vells (menjador). Item hun drap de pinzell de largària de una cana e miga, que stà pintada la Passió; (venut a Johan Faset per 13 s. 8 d.)
- 1476 Joan de Sent Verges
 Casa en la ciutat
 ARM R-577 fol. 66-70; encant 71-71v
 Item hun ymatget dels III Reys d'Orient. (menjador)

- Item hun drap de pinzell de la Istòria de Sibil·l a usat. Item hun altre drap de pinzell de tinell de la Istòria d'Ester (cambra a miga scala). Item hun drap de pinzell de la Istòria del Rey Asuer e regina Ster usat de tinell an Joan Porqueres notari per XV sous II diners (encant).
- 1476 Stefani Solà, paraire
Cases: parròquia de Sant Miquel, al carrer de Sant Miquel, davant Sant Antoni de Vianes.
ARM R-577 fol. 54-57v ; encant 58-59
Item hun altre drap de pinzell de la destrucció de Troya. Item VIII ymatges pintats en peper entre grans e pochhs. Item hun drap de pinzell de la imstòria del Reys d'Orient com vingueren adorar Jesucrist. Item hun sint e hun assots e una carassa de fer entremesos (menjador).
- 1479 Pere Ca, mercader
Alberg: parròquia de Sant Jaume, al carrer dit de Bonayre
ARM R-577 fol. 77-80
Item hun drap de pinzell en que ha Tres Goichs de Nostra Dona, bo. Item hun ymatge petit de Sant Raffel pintat en canamàs (sala).
- 1479 Miquel Guillem, botiguer mercer
Cases: al carrer dit de Claret, davant lo Pont Nou, a la parròquia de Sant Nicolau.
ARM R-577 fol. 32-37v; encant 40-46v
Item hun drap de pinzell en què ha pintades III istòries, usat. Item hun ymatge vell e antich ab portes de pocha stima (menjador). Item hun ymatge de Nostra Dona e Sent Miquel e Santa Margarita, ab portes. Item hun ymatge petit en què és pintat la Salutació III papers pintats de fullages vells (cambra). Item un ymatge de paper ab Nostre Senyor crucificat (cambra prop la cuina).
- 1483 Michel Vermell, fuster
Casa: llogada, situada a la parròquia de Santa Eulàlia, al loch dit lo sparó, davant la Porta de la Portella.
ARM R-577 fol. 141-142v
Item hun ymatge de Nostra Dona en paper e posat en hun bastiment de fust (una làntia de vidre ab son guarniment); Item hun pavés gran pintat ab armes de Sureda (menjador)
- 1484 Bertomeu Ferrando
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, prop lo cantó dit del Call.
ARM R-575 fol. 131
Item hun retaula en lo qual és pintada Nostra Dona e altres Sants e Santes daurat. Item hun altra retaula pintat sobre canamàs en què és la Passió, ab polceres de fust. Item un drap de pinzell gran en què és pintat gents qui cassan. Item hun drap de tinell de pinzell. Item hun cobribanch de tela verda en què són pintades les armes del dit deffunct (menjador).
- 1484 Pere Ferrandis, sastre
Cases dins la ciutat
ARM R-577 encant fol. 50-52
Item hun drap petit de pinzell de Sant Xristòfol (venut) an Daniel Umbert per I sou VI diners. Item una cortina vella squinsada pintada (venuda) an Pasqual Gilabert X sous.
- 1487 Michel de Pachs, cirurgia
Casa: parròquia de Santa Creu, al carrer de Jacme mercer.
ARM R-577 fol. 90-90v

- 1487 Pere Oliver
 Alberg: parròquia de Sant Miquel, devant lo Monastir de Sant Antoni de Vianes.
 ARM R-578 fol. 99-103v
 Item hun ymatge dels Tres Reys pintat sobre canamàs. Item una làntia de vidre ab son gorniment (menjador)
- 1488 Francesc Vidal, notari
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, en la travessa o plasseta dita d'en Burguet.
 ARM R-578 fol. 77-83v
 Item hun drap de tinell pintat de figures vell. Item hun ymatge de la Passió ab Nostra Dona e Sent Johan, pintat sobre cànem vell e dos ymatges pintats sobre cànem. Item hun drap de venecians vell squinsat (menjador). Item hun ymatge de guix de la Passió (cambra).
- 1488 Guillem Dijous, mestre d'aixa
 Casa: parròquia de Santa Creu, en lo carrer de Sancta Caterina.
 ARM R-578 fol. 75-76
 Item una cortina negra pintada de brots vella. Item hun ymatge entich ab portes vell (entrada).
- 1489 Lorenç Deus lo feu, venedor de vi
 Cases: parròquia de Santa Eulàlia, en la plassa del Temple o Pes de la Palla, davant lo abeurador.
 ARM R-577 fol. 18
 Item hun drap de pinzell en què és pintada Nostra Dona ab son fill al bras e altres Sants e Santes (cambra).
 Item hun ymatge entich ab portes en què és pintada Nostra Dona e molts altres Sants (entrada).
- 1490 Guillem Terrades, mercader
 Casa a la Ciutat
 ARM R-575 fol. 123-126
- 1490 Pau hortalà
 Cases: a la parròquia de Santa Eulàlia, a la Plaça de les Cols, devant la dita sglésia.
 ARM R-577 fol. 93-94v
 Item hun ymatge o bastiment de ymatge molt entich; (làntia de vidre ab son forniment).
- 1491 Francesc Anglada, mercader
 Alberg: al carreró qui no passa sats prop la Font del Sepulcre.
 ARM R-575 fol. 146 ; encant R-577 fol. 105-112v
 Item hun ymatge de la Passió (entrada) .
 Item hun ymatge en què és pintat Jesucrist, Nostra Dona, la Adoració dels Reys, Sant Domingo e Sant Francesc, antich. Item hun drap de tinell de tela blava pintat de figures (menjador); venut a l'encant an Anthoni Morlà VI sous X dines. Una cortina de tela negra en què és pintada la Prudència e títols, an Bernat Faret parayre XVI s. II d. (encant)
- 1491 Jordi mariner
 Casa llogada
 ARM R-576 fol. 24-26
 Item hun drap de pinzell de la Istòria de la Sibille e gent, vell. Item hun ymatge de Nostra Dona pintat en tela ab bastiment de fust (menjador).

- 1491 Ponç d'Es Laner
Alberg: llogada, de propietat del honrat Tomàs Cases.
ARM R-577 fol. 131-137
- 1493 Bàrbara vda. de Jaume Farrer
Casa llogada: de Johan Calafat de Valldemossa, a la parròquia de Santa Eulàlia, a la travessa dita d'Arnau Buisquet.
ARM R-576 fol. 4-6v
Item hun drap de pinzell en què és pintada la Salutació de Nostra Dona e Jesucrist nasqué, e de los Reys lo adoraren. Item hun altre ymatge de fust en què és pintada Nostra Dona qui (du) son fill al bras. Item hun ymatge en què és pintat Sant Miquel de tela. (menjador).
- 1493 Clara muller de Miquel Morro
Casa: parròquia de Sant Nicolau, al carreró que no passa, appellat (--)
ARM R-576 fol. 42-45
- 1493 Joan Caselles, paraire
Casa: parròquia de Sant Jaume, al Sitjar, contigua a la murada
ARM R-578 fol. 107-111
Item hun ymatge pintat sobre tele ab son bastiment, en què és pintada la Nativitat de Jesucrist (sala). Item hun ymatge pintat sobre tela en què és pintada la Salutació (menjador). Item hun drap de pinzell de la Ystòria de Lucrècia, gran. (escriptori). Item hun drap de pinzell vell de la Passió (entrada).
- 1493 Farrer Sot, mercader
Alberg: parròquia de Sant Jaume, prop la Font del Sepulcre.
ARM R-576 fol. 8-17
Item hun drap de pinzell petit en què ha pintat Tres Goys de Nostra Dona vell. Item hun ymatge lunch ab portes en què és pintada Nostra Dona al mig vell. (menjador). Item hun drap de pinzell vell en què són pintats Tres Goixs de Nostra Dona (sala). Dos frontals de ymatge la hun brodat com a vellutat vert, l'altra de vellut vermell tots vells. Item una post en que ha ymatges pintats en paper ficats (cambra major de la sala).
- 1494 Antoni Bisquera
Alberg: carrer del vi, a la parròquia de Santa Creu.
ARM R-575 fol. 98-109
Item hun ymatge entich ab portes de Nostra Dona ab diverses Sants vell; (una làntia de vidre ab son gorniment) (menjador). Item hun frontal de ymatge de vellutat vermell ab flocadura de seda vermella e blanca vell (cambra vella).
- 1494 Antoni Dalmau, paraire
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer de Santa Coloma.
ARM R-577 fol. 113-118; encant fol. 120-125v
Item hun ymatge de Nostra Dona petit (menjador). Item hun drap de pinzell vell ab Istòria de gent qui va a cassa; (venut a l'encant per III sous I diner).
- 1494 Bernat Pujol, mercader saboner
Alberg: parròquia de Sant Miquel, al carrer de Sant Miquel.
ARM R-578 fol. 95-96
Primo hun ymatge de Nostra Dona ab dos àngels pintat sobre cànem ab son bastiment de fusta. Item una stora de paret morischa, pintada de larch de X palms vella. (menjador).

- 1494 Elionor, viuda de Blas Gibert
 Casa: parròquia de Santa Eulàlia
 ARM R-578 fol. 121-126v
 Primo una cortina de cànem en què són pintats los Tres Reys d'Orient. Item hun drap de pinzell vell en què és pintada la Trinitat. Item hun ymatge pintat en paper, ab un bastiment de fust e hun trosset de cortina vermella (menjador).
- 1494 Joan Tarrasa, notari
 cambra al Palau de l'Almudaina
 ARM R-575 fol. 160
 Item hun ymatge del crucifix daurat de gran de mig full de paper (cambra).
- 1495 Antoni Salat, prevere
 Casa: al costat de la casa de la dignitat del Deganat de la Seu de Mallorca.
 ARM R-575 fol. 169-176
 Item hun drap de pizell qui stà a la paret en que ha pintat quatre goies de Nostra Dona. Item hun retaula de Nostra Dona ab dos àngels pintat sobre cànem, ab un bastiment de fust. Item hun altra retaula de la Pietat pintat sobre cànem sens bastiment. (cambra). Item hun retaula de la Passió pintat sobre fust. Item hun altra retaula de la Passió pintat sobre cànem ab los ladres (menjador). Item hun drap petit de pinzell pintat sobre cànem, en què és la Trinitat, ab son bastiment de fust (estudi).
- 1495 Francesc Sot
 Casa en la ciutat
 ARM R-577 fol. 99 encant
 Item hun drap de pinzell vell, petit, de la Istòria dels Reys d'Orient, liurat a n'en Thomí Mur spacer per III sous III diners. Item hun altra drap de pinzell vell pintat ab gent a cavall, liurat an Gabriel Bota per III s. II diners.
- 1496 M. Caselles
 Alberg: parròquia de Sant Jaume al carrer del Sitjar.
 ARM R-576 fol. 102-105
 Item un ymatge o retaula petit en què és Nostra Dona al mit e Sant Johan e Sant Miquel. Item hun drap de pinzell en què és pintat Jesucrist com feya oració en l'ort e lo gagant e lo rey de nin, usat. (menjador).
- 1497 Jacme Sabrià, cirurgià
 Casa: parròquia de Santa Creu, devant la Riera.
 ARM R-575 fol 74-94v; encant 42-73v
 Item hun retaule ab poms entich, en què manquen la ymatge de enmig. Item hun ymatge de Nostra Dona antich ab poms (cambra dalt). Item una cortina de tela negra pintada de galans e dames vella. (menjador).
- 1498 Perot Vicens, mercader
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia.
 ARM R-576 fol. 46-62v
 Item hun drap de tinell de tela negre de la stòria de Cahin e Abell (venut a l'encant a Joan Porquer notari per VI s. VIII d.) Item un altre drap de pinzell vell, ab Nostra Dona e altres Sants (venut a un torner per III sous III diners). Item hun drap de pinzell ab Sant Hieronim al mig e altres Sants vell; (venut a l'encant a Perot Costa barber XII s. II d.) (cambra que mira a la entrada). Una Nostra Dona pintada en hun paper. Item sis ymatges pintats ab peper ficats a la paret de diversos Sants. (estudi en lo replà de la scala).

- 1498 Vda. de Pere Ortoneda, notari
Alberg en la ciutat
ARM R-576 fol. 2-3
- 1499 Bertran Vidal, paraire
Algorfa: llogada a Pere Sitjar per III lliures IV sous.
ARM R-577 fol. 2-5v; encant 8-10
Item hun ymatge de Nostra Dona ab Sent Antoni e Sent Nicholau lo qual stave demunt lo portal de dita cambre (venut an Marc Closes per V s. VI d.).
Item hun drap de pinzell en que ha pintat Nostra Dona e molts Sants (venut an Pere Bertran per X s. VIII d.). Item huna cortina ab un castellet mig pintat e dos latons de saques velles (cambra).
- 1500 Ysabel viuda d'En Lopiz, sastre
Cases: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer dit dels Luquets
ARM R-576 fol. 28-29
Item dues posts de ymatges entich petites velles (entrada).
- 1501 Pere Nicolau, agricultor
Alberg: parròquia de Santa Eulàlia al carrer dit del molí de vent.
ARM R-575 fol. 22-25v
Item una cortina de tela negra en què ha pintat dos goies de Nostra Dona vella. Item dos ymatges vells pintats sobre fust. Item hun altre ymatge de guix. (entrada).
- 1501 Pere Arnau, mercader
Alberg a la ciutat
ARM R-576 fol. 80-100
Item hun ymatge de la Salutació, pintat sobre cànem ab bastiment de fust (cambra).
- 1502 Johan Poquer, notari
Alberg: de propietat de la seva muller, situat al carrer vulgarment dit de Mossèn L. devant la Plaça del Portal Maior del monestir de Sent Francesc.
ARM R-577 fol. 86-87v.
- 1503 Guillem Ramon de Monsó
Casa en la ciutat
ARM R-576 fol. 30-35v; encant 36-41
Item hun retaulet de Nostra Dona petit, diu la dita dona que són seus; (venut a l'encat públic per III s. II d.). Item hun retaula en què és pintat Jesucrist ab los ladres; (venut a l'encant per X s. VI d.).
- 1505 Pere Ortoneda, notari
Alberg: parròquia de Sant Nicolau
ARM R-575 fol. 14-21v; encant fol. 32-33
Item hun ymatge de Nostra Dona e son fill a la falda mort, ab sa cortineta e frontal de vellut vermell, rodat vell (menjador). Item una post en que ha pintada una testa del gran Joannes. (cambra); encant.- Item una testa pintada sobre una post pintada per lo gran Joannes, a mossèn Johanot Riera I lb. XII s. Item hun tagina porta de ras ab hun home e huna dona pintat. Item hun drap de tinell de tela verda pintat de brots. Item hun drap de tela verda pintat de brots. (cambra).
- 1508 Joan Cruilles, tintorer
Cases: davant la porta del Sitjar, a la parròquia de Sant Jaume.
ARM R-575 fol. 39-41

Item hun ymatge de lenya en què és lo traspàs de Nostra Dona (--). Item hun altre drap de pinzell en què és la Coronació de Nostra Dona, nou (--). Item hun drap de pinzell de la Passió de Jesucrist nou. Item altra drap de pinzell dels Tres Reys d'Orient nou. (menjador)

- 1510 Baltasar Exaló, donzell
 Alberg: parròquia de Santa Eulàlia, al carrer dit la Portella.
 ARM R-575 fol. 26-31
 Item hun ymatge de la Passió, pintat sobre paper. Item hun ymatge de la figura de Nostra Dona de terra pintat ab son fill al bras (menjador). Item hun ymatget de Nostra Dona ab son fill al bras obra de Candia (cambra).
- 1511 Pere Osona, paraire
 Alberg: al carrer dit d'en Burguet
 ARM R-575 fol. 35-38
 Item hun ymatge de la Passió de vidre ab son bastiment (Item una cadena de lautó ab una làntia de vidre) (menjador). Hun drap de pinzell en que és la Passió de Jesucrist, Santa Bàrbara e Santa Caterina Item altra drap de pinzell en què és pintada la Sena. Item hum tros de drap de pinzell vell (cambra principal).
- 1511 Mateu Moranta, notari
 Alberg: Plassa de Cort, devant la sglésia de Sant Andreu
 ARM R-576 fol. 126-142
 Item hun ymatge de Sent Johan sobre lo tinell de obre de Flandes. Un ymatge de Nostra Dona ab ses polseres denant la cambra vella . Item hun ymatge de la Semeritana de tela vell. Item hun altre ymatge dels Reys de Orient patit qui penja sobre lo portal de la sala. Item hun ymatge de Sant Hieronim de tela sobre lo portal de la cambra nova. (sala). Item hun retaule de fust pintat de vert y vermell, e dintre figures ab un crucifix fet a modo de armari (cambra). Item hun ymatge denant la porta de la cambra ab Nostra Dona vell (cambra nova).
- 1512 Antoni Villaplana
 Alberg: carrer de la Argenteria.
 ARM R-575 fol. 120-122v
 Item hun ymatge de la Trinitat. Item hun ymatge de Nostra Dona vell (menjador de miga escala).
- 1512 Antoni Torrent, paraire
 Casa llogada
 ARM R-575 fol. 110-113v
 Item hun ymatge de Nostra Dona petit ab hun crucifix petit (--). Item quatre papers pintats de diversos Sants. (--)
- 1514 Caterina muller de Pere Ortoneda
 Casa: parròquia de Sant Johan en la travessa darrera lo alberch de Jordi Miquel de Sant Johan, donzell.
 ARM R-578 fol. 52-56v.
 Item hun ymatge de la Pietat, ab Sancta Caterina e Sancta Magdalena, ab hun frontal de vellutat vermell ab flocadura de ceda verda e una cortina de cànem. Item hun ymatge de sant Cristòfol; Item una làntia de vidre ab son gorniment (menjador). Item una tela negra pintada de brots entorn del dit lit, vella. Item hun ymatge petit de vivori que són dues postetes plegadisses. (cambra)

- 1518   Dionis Genovard, mercader
 Casa en la ciutat
 ARM R-577 fol. 60-64v
 Item hun ymatge de vori de Nostra Dona e altres Sants, ab son bastiment, ab portes pintat, ab Sent Antoni, Sant Xritòfol e Sant Bernat, ab VI poms de fust e una cadufa, tot daurat vells (menjador).
- 1520   Joan Armengol, agricultor
 Camp e vinyeta, al terme de ciutat, prop el manestir de la Verge Maria.
 ARM R-578 fol. 38-40
 Item hun devanter de lit de tela pintat, vell. Item una cortina de cànem pintada en què és pintada la adoració dels Tres Reys, vella. Item una altra cortina de cànem pintada ab una roda al mig que tenen dos latons ab hun títol del nom de Jesús, vella. Item hun ymatge de Nostra Dona ab forniment de post. Item quatre papes pintats de Sants. Item hun ymatge pintat sobre cànem en què és pintat un Sant Johan, bataga Jesucrist, vell. Item hun paper en què és pintat Jesucrist. (cambra)
- 1520   Martí Palafaguer, traginer
 Cases: parròquia de Sant Michel, en la plassa de Sant Anthoni de Padua
 ARM R-576 fol. 108-116; encant 116-124v
 Item dos ymatges pintats sobre fust vells, en què stà pintade en cascun d'ells Nostra Dona (cambra). Hun ymatge de paper en què és pintat Deu lo Pare (-).
- 1521   Pere Genovart, ciutadà
 Casa: logada, d'en Matheu Amorós, paraire
 ARM R-578 fol. 22-23; encant 24-29
 Item hun ymatge petit daurat en què és pintada Nostra Dona vell (venut) al damunt dit mossèn Valls III sous IIII diners. Item hun ymatge en què és pintada la Pietat de Jesucrist sobre cànem ab son bastiment de fust (menjador).
- 1521   Caterina Laneres
 Casa: de Anthoni Janovés mariner
 ARM R-578 fol. 44-46
 Hun ymatge de tela de cànem en que stà pintat Jesucrist ab los ladres, Nostra Dona e Sant Johan (menjador). Una cortina de cànem negre en què és pintada la Pietat, Nostra Dona y altres Sants. (encant- Una cortina de cànem negre en què és pintada Nostra Dona qui (du) Jesucrist mort a la falda e altres Sants, an Johan Comeles bastaix 8 sous 2 diners).Item hun devanter de lit de cànem pintat de xamellots. (cambra).
- 1521   Francesc Sarrià, paraire
 Casa a la ciutat
 ARM R-576 fol. 18-19v
- 1522   Nicolau Portell, paraire
 Alberg en la ciutat
 ARM R-577 fol. 14-16v
 Item hun drap en que ha pintades tres cares petit; Item hun altra drap pintat patit; hun ymatge de Nostra Dona ab dues Santes e hun Jesús; (Item una làntia ab son forniment). Item hun ymatge de Nostra Dona pintat sobre cànem fornit de fusta blanca ab dues polsallanes grosses. Item hun drap de tinell pintat ab carases. (menjador).
- 1522   Pere Sabater, notari
 Alberg: costa de mossèn Brossa, a la parròquia de Sant Nicolau.

ARM R-575 fol. 138-144

Item hun ymatge de la Pietat (menjador). Item hun ymatge de tela en què stà pintat Sant Sebastià e Sant Onofre. Item hun drap qui stà damunt lo tinell en que ha pintat hun home e una dona sobre cànem negre (menjador antic).

- 1523 Nicolau Portell, mercader
Alberg: Parròquia de Sant Miquel.
ARM R-575 fol. 8-13

Item hum ymatge de Nostra Dona pintat sobre cànem fornit de fusta blanca, ab dues porsellanes grosses. Item hun drapet pintat sobre tela, que són tres cares (menjador).

- 1526 Johan Luilà, especiayre
Casa: a la parròquia de Santa Creu, en lo carreró dit dels bastaixos.
ARM R-578 fol. 60-74

Item dues cortines de cuyro ab barres d'oripell obrades, de obra romana; Item hun ymatge de Nostra Dona pintat sobre tela gornit de lenyam, com Nostra Dona fugí en Egipte. Item altra ymatge petit de Nostra Dona pintat sobre lenyam (menjador). Item hun ymatge petit de lenyam en que stà pintada Sancta Clara. Item dos draps de ras de figures grans nous (cambra). Item hun altra ymatge de Nostra Dona ab son fill al bras (retret del studi).

Resum

La devoció popular queda reflectida als inventaris *post mortem*. Mitjançant l'estudi d'aquesta documentació es pot determinar el paper que la imatgeria religiosa i també, en molts de casos, la profana, va desenrotllar dins la vida de cada dia a la societat mallorquina de la baixa Edat Mitjana. A la estudi es poden veure les diferents directrius estètiques del moment, temàtica religiosa i profana, així com el lloc que s'utilitzava per mostrar aquest elements decoratius.

Resumen

La devoción popular quedó reflejada en los inventarios *post mortem*. Mediante el estudio de esta documentación es posible determinar el papel que la imagería religiosa y, en muchos casos, la profana, desempeñó en la vida de cada día de la sociedad mallorquina de la baja Edad Media. En este estudio se pueden observar las diferentes directrices estéticas del momento, su temática religiosa y profana, así como el lugar que se utilizaba para exhibir dichos elementos decorativos.